

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Despre Ruși.

Este trecut un jumătate de veac, de când au fost la noi în țară, în Ardeal și Ungaria Ruși, sau cum le mai zicem noi, Muscani. Aceasta a fost la 1848/9 când oștirile rusești, la chemarea Împăratului și Regelui nostru, au venit să potolească răscoala Ungurilor.

De atunci Românii, și anume Românii din România, au mai avut atingere cu Rușii, la 1876/7, când earăși oștirile rusești au mers împotriva Turcilor, trecând prin România și în urmă chemând în ajutor oștirea română, care s'a luptat atât de brav la Grivița, Plevna și în alte locuri.

Luptele Rușilor împotriva Turcilor sânt vechi, sânt de mai bine de două veacuri. În mai multe rânduri Împărații, sau cum se mai zice, Țării Rusiei au avut războaie cu Turcii și întotdeauna Rușii au zis, că ei luptă pentru eliberarea popoarelor creștine de sub jugul turcesc. De aceea popoarele creștine, cari erau sub stăpânire turcescă, cum sânt Sârbii, Bulgarii și Grecii ș. a., ba chiar și Românii, au prins mare dragoste față de Ruși, fiindcă vedeau, că se luptă pentru ele, ca să le scoată de sub stăpânirea grea a Turcilor. Și dragostea era cu atât mai mare, cu cât aceste popoare au aceeași lege cu Rușii, ear' unele din ele, cum sânt Sârbii și Bulgarii sânt de același neam, adică înrudiți cu Rușii, cum sântem bunăoară înrudiți noi cu Italienii, Francezii și Spaniolii.

Cu vremea însă s'a văzut, că Rușii nu fac întocmai cum vorbesc. Dar, ei au

luptat împotriva Turcilor, ca să scoată de sub stăpânirea acestora popoarele creștine, dar' ar fi voit, ca apoi să le supună ei, ei să le stăpânească și să facă din ele Ruși. Această dorință a Rușilor, chiar și față de Români, a eșit de mai multe ori la iveală, și așa iubirea față de ei s'a cam deochiat. Popoarele au văzut, că năsuința Rusiei este, ca să le iee de pe grumazi jugul turcesc, dar' în locu-i să pună cel muscălesc, ba pe lângă aceea să-și peardă și naționalitatea.

Pornirea aceasta a Rușilor se numește panslavism, oare adică voește a cuprinde cu sila în un popor slav pe toate popoarele din răsăritul Europei.

Încercarea aceasta însă a fost și este zădarnică, căci popoarele, cari au luptat și ele cu arma pentru neatîrnarea lor, nu vor să se supună și contopească cu Rusia. Îndeosebi nu vrea aceasta România, mândrul stat român neatîrnat. Încercările panslaviștilor în privința aceasta au fost de giaba și ei au trebuit pe un timp oare-care să se retragă și să tacă.

Acum de un timp încoace Rușii earăși s'au pus pe lucru, earăși au început a unelti prin țările din Balcani și în România, cu scop ca să aducă aceste țări în atîrnare de Rusia. Mâna Rusiei se simte în tot răsăritul, care e în neliniște, în ferebere. Eată pentru-ce scriem aceste șire, ca cetitorii nostri să afle starea lucrurilor din țările răsăritene și din România.

Cum panslaviștii n'au isbutit cu planurile lor, o seamă de Ruși au dat-o pe altă coardă. Ei au zis, că nu sânt panslaviști, și nu cu arme silnice se apro-

pie de popoarele din Balcani, oi cu prietenie și nu cer supunere sau rusificare, oi cer numai însoțirea (alianța) statelor din Balcani — între cari numără și pe România — dar' sub ocrotirea Rusiei. Pornirea aceasta se numește filoslavism (prietenă Slavilor) și cei cari o susțin și-au ridicat acum capul și aștită cu deosebire în România, pe care ar dori mult să o câștige pe partea Rusiei.

Filoslavii au întemeiat zilele acestea o foaie în București, scrisă rusește și francezește, cu numele „Pravoslavni-Vostok” (pe românește: Răsăritul ortodox sau pravoslavnic). Prin această foaie ei voesc a câștiga pe oamenii politici din România, ca România să rupă prietenia cu împărăția noastră și cu Țara-Nemțească și să se alăture la Rusia.

Apoi tot acum Rușii fac spionajie pe la granița României și pe Dunărea-de-jos, ba e vorba, ca să trimită oameni de ai lor și pe aici, printre noi Românii din Ardeal și Ungaria, ceea-ce e greu de crezut.

Dar' fie ori-și-cum, făgăduielile rusești pe noi nu ne vor ademeni, știind bine, că Rușii nu se țin de cuvânt. România își va ști păstra neatîrnarea față de uneltirile rusești, neatîrnarea câștigată cu multe jertfe, ear' noi vom rămâne în ori-ce împrejurări supuși credincioși ai casei noastre domnitoare, dar' păstrându-ne pretutindenea românismul, simțul național.

Prieteni, cum zic că sânt Rușii, cari prin ademeniri ar vrea să ne prindă în clește și apoi să ne stingă vieța națională, nu ne trebuie! (m.)

FOITA.

La trei sute de ani

— 1601—1901. —

Năși auzit voi de viteazul
erou al Țării-Românești,
Mihaiu, mândria românimii
și spaima oardelor turcești?
El s'a urcat pe tron cu gândul
nestrămutat în biruință,
Și pe dușmani îi ia la fugă
și cu perzare-i amenință.
In van se ncearcă ear' păgânul
să mai impună țării jugul,
Viteazul Domn preferă lupta
și prefăcând în arme plugul,
S'aruncă în războiul crâncen
cu vitejia-i cea străbună
Și lasă glorios prin veacuri
o pată grea pe semilună;

Căci el înfrânge oști enorme
având o mână de Munteni,
Și 'n paginile vremii ncreastă
cu spada sa: Călugăreni!
Năși auzit voi de viteazul
erou al Țării-Românești,
Mihaiu, mândria românimii
Și spaima oardelor turcești?

Din sud s'a 'ntors spre mează-noapte,
pășind în fruntea ostășimii,
Și înălțându-se pe sine
înălță vaza românimii.
Șelimbărul aduce veste
și Alba-Iulia vorbește
De luptă, glorie, mărire,
de care sufletul își crește.
Un Băthori perfid și trândav,
ce-i țese intrigă la spate,
E osândit de-ai sei să-și iee
pedeapsa pentru lașitate;
Căci eată, doi Sécui nemernici
se năpustiră-asupra lui,
Sperând că, dacă-i taie capul,
iau plata 'nvingătorului.

Dar' falnicul erou deplânge
și pe vrășmașul seu de moarte:
El a cerut să-l pună 'n lanțuri,
nu să-i prepare cruda soarte...
Mihaiu, pe care îl admiră
cu drept întreaga Europă,
Privit-a capul mort cu milă
și-a exclamat: »Săracul popă!»

Apoi Ardealul 'i-se 'nchină,
cu împăratu 'ncheie pace
Și contra Porții musulmane
un aliat în nord își face. —
Dar' când era în cort la Turda,
veci cu tabăra nemțească,
Un general cu pismă 'n pieptu-i
întinde-o mână mișlească:
Prin asasini 'i-a stins vieța,
din ură, mercenarul Basta,
Stigmatizându-se, ca 'n ceruri
să des seamă de crima-asta.
De-atunci și până azi trecură
trei veacuri peste-al vremii plaiu,

Împăratul Francisc Iosif și Suveranii români. Maiestatea Sa Monarhul nostru a primit Duminecă dela Suveranii români și dela prințul moștenitor Ferdinand telegrame de felicitare cu ocazia aniversării nașterii sale. Monarhul nostru a răspuns la acele depeși exprimându-și dorința, ca să vadă la toamnă pe MM. LL. Regele și Regina.

NOU PROCES AL „TRIBUNEI“. Dl Andreiu Baltes, redactorul responsabil, este citat din partea tribunalului din Cluj la pertractarea finală a procesului, ce s'a intentat „Tribunei“ pentru „agitatie“, care se va ține la 10 Septembrie a. c., în sala „Redutei orășenești“ din Cluj, înaintea curții cu jurați. „Tribuna“.

DIETA se va întruni, cum știm, în 3 Sept. c. Prim-ministrul Szell a plecat ieri la Rátot, de unde se va întoarce la Budapesta numai la finea lui August. Ministrul a făcut cunoscut mai multor corifei liberali, că guvernul nu a stabilit terminul nouelor alegeri. Sesiunea dietei va ține câteva săptămâni, căci e de lipsă să fie acceptate unele proiecte de lege de importanță. Între altele se vorbește de votarea unui budget provisor, fiindcă noua dietă probabil nu va avea timp a desbata budgetul ordinar în anul curent.

SUB ACUSĂ. Mai mulți cetățeni din Pesta, de partidul independent, în frunte cu Dr. Barta Ferencz au înaintat la dietă o petiție, cerând pe baza art. de lege III. din 1848 punerea sub acuză a fostului prim-ministru Bánffy Dezső și a cabinetului său, în urma celor destăinuite de „N. Fr. Presse“, privitoare la încercarea de abrogare a constituției ungare.

TARUL ÎN FRANȚIA. În cercurile politice din Europa a produs mare senzație știrea dată nu de mult din Paris, că Tarul va visita în curând Franția. Ziarele pari-

siene scriu, că sosirea Tarului în Franția e fixată pe 17 Septembrie c. Tarul va sosi pe pământ francez la Dunquerque, unde va fi primit de Loubet. Va pleca apoi la Compiègne, unde se va întâlni cu Tarina. Între altele Tarul va ține o revistă asupra escadrei de nord a flotei franceze și va lua parte, la Rheims, la încheierea marilor manevre franceze.

Presa franceză a primit cu mare bucurie vestea despre visita Tarului, îndeosebi ziarele guvernului. Visita are o dublă însemnătate politică. Se dă prin ea o nouă dovadă de trăinicia alianței duple dintre Rusia și Franția, ear' pentru politica internă a Franției ea înseamnă întărirea actualului guvern, presidat de Waldeck-Rousseau.

În vremea din urmă principala acuzare ce-i aduceau guvernului naționalist și monarchist era, că a slăbit alianța cu Rusia. Acum li-se dă acestora din urmă o desmintire teribilă.

Memorandul guvernului român. „Neue Freie Presse“ din Viena confirmă știrea, pe care am dat-o despre memorandumul ce-l va adresa guvernul român puterilor europene în ce privește situația în Peninsula-Balcenică în urma propagandei revoluționare a comitetului macedo-bulgar, precum și în urma achitării lui Sarafoff.

Ziarul vienez aprobă modul de a vedea al României în această chestiune și reclamă intervenția energică a puterilor la Sofia.

9 AUGUST v. 1601. Joi (22 Aug. n.) s'au împlinit trei sute de ani dela uciderea în cortul său de oștean a lui Mihaiu-Vodă-Viteazul, Domnul Românilor, apărătorul fără preget al patriei și al credinței creștinești.

Soartea îi urzise să ajungă la apogeul gloriei, pe care o putea

visa un principe român: **Unirea sub sceptrul său a toată suflarea românească.**

Iu ucis mișelește, pe când adjutantul său era în cort. Basta chemă pe Iacob Beauri și dete instrucțiuni ca să ucidă pe Domnul român. Mihaiu văzându-se încunjurat de dușmani, el vulturul înămorat după libertate răcnî „Prins eu?“ și scoțând sabia începă să lupte.

O suliță îi străpunse inima. Astfel murî eroul cel mai sfânt al neamului românesc pe câmpia Turzii.

Binecuvântată fie între noi memoria celui ce acum 300 de ani a scris cu viteaza lui sabie o pagină glorioasă în istoria țării noastre.

Spionii ruși în România. La ministerul de interne din București s'au primit știri, că spionii ruși au început să outreere țeara. Ei umblă să câștige mai ales informațiuni militare. Într'un punct de pe linia întărită Focșani-Nămoloasa-Galați au fost surprinși doi indivizi, cari voiau să facă recunoașterea terenului și să ridice planuri.

Acei doi indivizi au fost arestați După toate probabilitățile ei fac parte din serviciul militar de spionajiu al Rusiei.

PRIM-MINISTRUL STURDZA LA VIENA. Din Viena se anunță, că dl D. Sturdza a avut două întrevederi cu contele Goluchowski. Acestor întrevederi li-se dă o importanță politică deosebită. Se afirmă, că obiectul principal al întrevederii celor doi bărbați de stat l-a format memorandumul României adresat puterilor în chestia macedoneană. Pare sigur, că Austro-Ungaria va sprigini la puteri o acțiune comună contra Bulgariei cu privire la comitetul macedonean, de oare-ce nu e eschis, ca Sarafoff să devie earăși stăpân asu-

*Din cari cu fruntea ridicată
apar nepoții lui Mihaiu.
Ear' Domnul, care visul nostru
pe scurt timp numai l-a ntrupat,
Își vede azi din ceruri țeara
sub marele Carol — regat!*

Al. V. Alvescu.

Poesii populare.

Din Sălciua-de-jos.

Culese de Vasilie Dama, june.

Mândruța dela Zărnești
Îți dă gura pe ferești,
Eară mândra dela iaz
Te așteaptă la prilaz
Cu plăcinte calde-n poală
Și cu plosca subsuoară.

Cătu-i fata de micuță
Fură bani din olciouță,
Și împarte la feciori
C'a s'o joace-n sârbători.

De-o fire și de-o ființă.

(Urmare).

III.

După sângele nostru și după limba noastră, deci după ființă, noi Români nu suntem de-o lege cu Rușii, după-cum nu suntem cu Evreii și cu Turcii. Dar' poate suntem de-o fire! Să vedem.

Insușirile și obiceiurile unui popor sunt firea sa. Un popor, bună-oară, e deștept din fire, altul mai greu de cap; unul e lăudăros și trufaș, altul mai așezat și mai smerit. Toate popoarele din lume au o însușire națională a lor, bine înțeles una pe care o au și celelalte popoare, dar' nu intru așa de mare măsură. Lăudăroșia și trufia Ungurului, fudulia pe nimic a Țiganului, lăcomia Evreului de-a se îmbogăți prin paguba altuia, prostia Sârbului, fățărnicia și smerenia mincinoasă a Rusului, toate acestea sunt însușiri naționale. Fiecare popor batjocorește pe celelalte tocmai scoțându-le ochii cu vre-o însușire rea

pe care o au. Adevăruri sânt vorbele: »Cal verde și Sârb cu minte«. »Dedu Ivan«. »Dă nas lui Ivan, că se sue pe divan«. »Rusul când își intră în casă o'un ochiu e la icoane și cu altul pe sub laviță«. »Evreul până nu te înșeală nu mănâncă«. »Țiganul la mal se înecă« și »Țiganul ajuns împărat întâiu pe tatăl-sau l-a spânzurat«. »Drept ca Neamțul sau »Unde pune Neamțul mâna, își ia Dumnezeu mila«. »Turcul te bate Turcul te judecă« și »Cum e Turcul așa și pistolul« și câte altele.

De altă parte, însușiri bune, vrednice. Felul cum țin Evreii unii cu alții nu-l au alte popoare într'asa de mare măsură. Darul Italianilor de a fi cântăreți nu-l au alte popoare. Dar' chiar și talentul Țiganilor de-a cânta cu vioara, este o însușire specifică a neamului lor; Țiganii au auz musical mai bun decât alte neamuri și au o deosebită însușire: să joace și să cânte. Turcului îi place să se uite cum joacă alții, dar' el nu

pra mișcării revoluționare din Bulgaria. Acțiunea comună va culmina în cererea, ca ori-ce comitet și în special comitetul macedonean să fie dizolvat.

După prima întrevvedere dl Sturdza a expedat Regelui Carol o lungă depeșă și frată.

Părechea regală italiană, cum se anunță din Berlin, va merge în decursul toamnei la Berlin. Călătoria se va face probabil după expirarea timpului de doliu și după manevrele împărătești.

Poarta și Sarajoff. Din Constantinopol se anunță, că achitarea lui Sarajoff a făcut o impresie penibilă la Yldiz-Kiosk. Poarta se aștepta ca Sarajoff să fie condamnat cel puțin la câțiva timp închisoare, pentru a se intimida elementele extreme din comitetul macedonean.

Consiliul de ministri al Turciei s'a ocupat de această chestiune și a hotărât să exprime guvernului bulgar nemulțumirea sa pentru rezultatul procesului.

DIN LUME.

Memorandul guvernului român.

Ministrul român de externe pregătește un memorandum către marile puteri, în care se vor arăta toate fazele propagandei comitetului macedonean până la achitarea lui Sarajoff și se va declara, că România lasă pe viitor toată răspunderea în sarcina marilor puteri.

Sarajoff felicitat.

Boris Sarajoff a primit cu ocazia achitării sale de către curtea cu jurați sute de telegrame din toată țara și din străinătate.

Printre telegramele primite se află una dela fiul lui Garibaldi, una dela Quillard, redactor la „Aurore” din Paris și una dela un comitet revoluționar din străinătate.

joacă nici odată. Nici de cântat, nu cântă Turcul, mai bine stă cu ochii țintiți și tace. Englezii vorbesc puțin. Evreii unde se întâlnesc doi fac Tîrgul-ocului. Inșuririle neamurilor li-s'arată până și în chipul feții lor. Apoi, fiecare neam e însemnat de Dumnezeu trupește, într'un fel ori altul. Când a zis Eminescu „Bulgăroiu cu ceafa groasă, Grecotei cu nas subțire”, n'a zis-o numai așa, că i-a venit bine în vers, ci a arătat o însușire a acestor neamuri. Pe stradă poți cunoaște nu numai după portul hainelor, ori al barbei și al părului, pe un străin, ci după forma capului, după nas, după dinți, ochi, după picioare. Evreii au nasul strîmb, încovoiat, buza de jos groasă și picioarele strimbe; părul roșu și foarte, adesea creț. Și pistruiile sînt ale lor; tot așa boalele de ochi. Englezii au dinții lași și puternici; fața lungă și picioarele lungi; boala lor e spleen, un fel de pliticoasă cum n'o au alte neamuri.

(Va urma).

Alb. G. Coșbuc.

Burii și Englezii.

Generalii buri De Wett și Botha, precum și Stein au răspuns lui Kitchener, că cu tot ordinul lui, Burii vor continua lupta, până-ce își vor vedea țările eară libere. — Burii au bătut din nou pe Englezi în ținutul Ladybrandului, făcând mai mulți prisioneri. Cât de rău stau Englezii, se vede de-acolo, că Burii au ocupat din colonia Capului un teren mai mare decât au ocupat Englezii în Transvaal și Oranje. În colonia Capului (englezească) locuitorii au început să părăsească țara, pământurile rămân nelucrate. În capitala coloniei engleze băntuie cete de tâlhari, așa că pe strade nu mai utoează nime să umble noaptea.

SCRISORI.

De-ale Nazarineilor.

Zimbru, August.

De când sectarii nazarinei porecliți cu numele fals de pocăiți, au început a-și întinde vînătoarea de convertire și asupra unor slabi de ânger din poporul nostru de pe aici, nu mai încoată a se arăta tot mai des certarea lui D-zeu asupra celor prinși în cursele acestei nefericite secte, spre învățatură, că cine se lapedă de legea străbună în care s'a născut, face lucru urgisit înaintea lui D-zeu.

Fața palidă, ochii roșii și căutatura spăriată, țintită totdeauna la pământ, sînt semnele externe caracteristice ale acestor rătăciți, ear' când te întâlnești cu câte unul din ei, îți șoacă numai la vorbe goale fără nici un înțeles.

Un astfel de apostol pocăit era mai în anul trecut și în comuna Bontesti, care își bătea joc de biserica, în care el numai cu puțin mai nainte se ruga și aducea jertfă lui D-zeu asemnându-o nu mai puțin decât cu cotețul porcilor. Mîna lui D-zeu însă se descărcă asupra lui cu toată puterea, căci nu peste mult a înebunit, vîzîndu-l toată lumea adunată la tîrgul de vară din Gurahonț. Și-a spesat bietul aproape toată averea pe la spitaturi, fără să-și fi putut redobîndi pe deplin nici până azi mintea odată perdută.

În ziua de 15/28 Iulie a. c., Duminecă, o nouă jertfă: George Borlea din Zimbru, un tîner altcum foarte retras și cruțător, încă din iarnă tot regulat a cercetat adunările anabaptiste de prin jur devenind astfel un mare dușman al bisericii și așezămintelor ei, precum și al preotimii în special, și din sîrguincios ce era mai nainte, acum toată vara a petrecut-o în lenevire, consumând ce avea cruțat din anii precedenți. Încă cu o săptămîna mai nainte se puteau observa pe el simptomele nebuniei. În 15 Iulie înebuni formal și în 17 Iulie devenind primejdios și pentru siguranța publică fu transportat numai decît la institutul alienaților din Lipótmező, unde și acest nefericit își va prăpădi puțină avere rămasă dela părinți. Medicul cercual și-a exprimat temerea, că și ceilalți 3 rătăciți ce se mai află în Zimbru încă vor înebuni.

Un abonent.

Dela „Asociațiune”.

I.

Adunarea generală a despărțământului Mercurei.

Duminecă, în 11 August n. a. c. și-a ținut despărțământul Mercurei prima sa adunare generală, în centrul seu, în opidul Mercurea, — prima întrunire de inaugurare, — sub presidența directorului seu, veteranul protopresbiter I. Droc. Din depărțare ca și din apropiere, n'au hesitat a participa, toată lamura inteligenței noastre: preoți, învățători, medici, notari, proprietari, comercianți, meseriași și popor, din localitate și alte părți îndepărtate. A fost imposantă și însuflețită această adunare, spațioasa biserică din Mercurea, unde s'a ținut ședința, era îndesuită de public. Și meritul principal, ca și la alte întruniri, îl are dl protopresb. I. Droc, care deși ajuns în anii bătrâneții, dar' cu inima încă tîneră pentru biserică și națiune, și deși din cauze sanitare, permutat cu locuința în Seliște, de acolo din depărțare a făcut totul, ca să însuflețească publicul nostru, și afară de convocatoarele de prin jurnale, n'a pregătit a trimite apeluri speciale tuturor fruntașilor noștri de prin comunele despărțământului.

Ședința, care s'a început la 11¹/₂ ore, a fost precedată de serviciul divin împreună cu sf. liturgie, celebrat cu multă demnitate în biserica ortodoxă din opid, de dl protopop, asistat de asesorii scaunului protopresbiterial I. Moga, I. Lazar și Romul Pop, și de substitutul parochial, părintele Ar. Șerb. La finea serviciului, domnul protopop, într'un discurs înțeles de toți, a arătat ce este „Asociațiunea” pentru poporul român.

Ca și la serviciul divin, și la ședință, precum am amintit, biserica a fost plină de public, popor și inteligență, care cu viu interes a ascultat cuvîntul festiv de deschidere și inaugurare al directorului și președintelui acestei adunări, și tot cu același interes au parcurs obiectele desfășurate, în prezența și a dlui prim pretor *Mangesius*, ca reprezentant al potestății publice.

Mai remarcabile dintre obiecte a fost *disertațiunea* domnului învățător N Simulescu, menită mai cu seamă pentru popor, anume: *organizațiunea noastră politică* în comună, pretură, comitat și stat, și acuirarea de membri prin comisiunea esmisă ad hoc. Domnul disertant a dovedit frumos studiu și pătrundere în tema sa, care merită să fie dată publicității, mai cu seamă într'o foaie citită de popor. Semn învedereat, că publicul a înțeles glasul „Asociațiunii” este și numărul frumos de membri ordinari și ajutători acuirat cu această ocaziune. Taxele încasate au ajuns suma de peste 300 cor.

La urmă s'a ales delegațiunea pentru adunarea generală dela Sibiu: dl protopop I. Droc și Colbăsi. Publicul s'a depărțat din biserică la orele 2 p. m., pentru ca tot cu aceeași dragoste frățească să se întrunească la masa, ce a avut loc în sala hotelului comunal.

La masă s'au ținut toaste.

Seara la orele 8 s'a început concertul, dat de tinerimea inteligentă din Mercurea și jur cu concursul grupului de seminariști, în favorul școlii din Mercurea. Sala dela hotelul opidan a fost îndesuită de public ales, dame și bărbați, chiar și străini, Nemți și Unguri. La casă s'a adunat frumoasa sumă de 252 cor.

S'au distins în predarea pieselor corul grupului teologic-pedagogic, sub conducerea domnului Tănase.

După producțiune a urmat petrecerea cu joc până în zori de zi. Animație generală. Eselență impresie a făcut seliștenescul port național al damelor.

II.

Adunarea desp. Sătmar-Ugocia.

În 11 August a. c. s'a ținut adunarea generală a despărțământului »Sătmar-Ugocia« al »Asociațiunii« în Iojib. Acest despărțământ a fost de 2-ori oprit, ca să se întrunească, temându-se puternicii zilei să vadă atâția Români adunați la un loc. Numai stăruințelor mari ale dlui Șuta, parochul Mofinului-mic, și ale dlui Constantin Lucaciu, parochul Iojibului, este de-a se mulțumi, că s'a putut ține anul acesta adunarea. Dar' și publicul s'a arătat mulțumitor față de atâta osteneală, pentru că tot ce are Sătmarul și Ugocia mai de seamă, mai frumos, în inteligență și popor, a fost de față.

Adunarea.

La serviciul divin a cântat corul plugarilor din Vêrmort. Predica a ținut-o părintele V. Lucaciu, vorbind despre însemnătatea »Asociațiunii« și provocându-i să iee cât mai mulți parte la adunare.

Sedința s'a deschis la 10^{1/2} ore a. m. în prezența unui public foarte mare, compus din țărani și inteligenți. Vorbirea de deschidere a ținut-o dl Șuta. Când a vorbit despre însemnătatea elementului român, s'a întâmplat un intermezzo neplăcut. — Se scoală pretorul și zice ungurește: »Dle president, te provoc să absteai de espuneri, cari ar fi în stare a răscula sau răsvrăți poporul în contra statului...« N'a putut continua, căci protestele energice, ce au urmat la o astfel de intrerupere răutăcioasă și injustă, l-au silit să se domolească. Dar' ardea în el în continuu dorul de a afla ceva incorectitate, ca să ne poată face năoz, se acăța când de una când de alta, nici cinci minute n'a stat liniștit.

În urmă și-a putut relua firul vorbirii părintele Șuta și cu argumentele cele mai zdrobitoare din însuși clasiicii Maghiarilor, documentează, că noi ne implicăm o datorință sfântă de neam și n'am venit să asuprim pe alții etc., apoi îndeamnă la muncă și declară sedința de deschisă.

Publicul era încă sub impresia frumoaselor cuvinte, când între vii aclamațiuni se scoală părintele Const. Lucaciu și binevenitează despărțământul, adunat la Iojib, și comitetul aceluia; salută ca oaspeți binevăzuți inteligența și poporul sosit la adunare. Espune însemnătatea poporului român și necesitatea aceluia de a trăi pentru sine și patria comună, și cât de mult este avisat statul, ca poporul român să trăească și să progreseze. Și el nici nu despe-rează, când vede în fruntea noastră oameni, ca bravul nostru director G. Șuta și până-când avem un popor deștept, care pricepe glasul chemător al conducătorilor sei. Incheie cu frumoasele cuvinte: »Nu ne este frică de nimenea, căci Dumnezeu e cu noi și noi Români suntem și vrem să fim Români.«

Se cetește raportul, nu prea imbu-curător, al dlui cassar, apoi părintele C. Lucaciu își ține disertațiunea ocașională »O naie«, o alegorie frumoasă despre poporul român. Raportează apoi diferitele comisiuni. S'au înscris mai mulți

membri noi, s'a strîns suma de 140 cor. De însemnat, că taxele anuale ale membrilor le-a încasat comitetul central prin mandate postale, de aci suma, la părere mică. Se dă absoluturul comitetului, care însă se relege din nou, cu schimbarea, că în locul dlui Mărcuș, demisionat, fu ales de cassar Vasile Ardelean, parochul Vetigului.

La invitarea dlui Ioan Pop, se decide, ca viitoarea adunare să se țină în Ugocia, la Turț. Presidentul incheie ședința la orele 2^{1/2}. Un curator al bisericeii și senator, al cărui nume, durere, nu l'am putut afla, mulțumește pentru distincția adusă comunei Iojib, care a putut găzdui atâția oaspeți iubiți.

După adunare.

Terminată ședința, s'a dat un banchet, împodobit cu frumoase toaste.

Seara a dat o bine reușită producție corul din Vêsmort, sub conducerea învățătorului Bretan.

Cântecele bine alese și executate ale corului și frumoasele declamațiuni ale dlui student jurist Ciurdariu și ale d-șoarei Sabo au delectat mult publicul, cum și petrecerea cu joc, ce a urmat cu mare veselie.

Frumoase au fost sărbările dela Iojib și cu atât mai înălțătoare, căci ele dovedesc, că nici la marginea românismului Românul nu pierde și n'arecei Român va rămâne.

III.

AVIS.

În apelul, ce am fost publicat în chestiunea petrecerii populare, s'a zis, că — pentru a se da un colorit românesc tuturor festivităților, ce se vor aranja cu ocașia adunării generale a »Asociațiunii«, — sala dela »Gesellschaftshaus« se va decora cu obiecte de manufactură populară. Această sală însă a fost total restaurată în decursul verii, îndeosebi pictura internă, pentru care motiv ori-ce altă decorare este interzisă. În urmare onorații membri esteri ai comitetului aranjator sânt rugați a sista colectarea de astfel de obiecte și pe cele adunate deja a le reda proprietarilor lor.

Necesități fiind a absta dela acest lucru, nu putem întrelăsa a ruga din nou pe onorații domni a usa de toată trecerea, de care se bucură, și a face tot posibilul, ca la petrecerea populară să se prezente cât mai mult popor (bătrâni și tineri) în îmbrăcămintea sa originală.

Comitetul aranjator.

Secțiunea petrecerii populare.

Dr. Lemény. Dr. Beu.

IV.

Convocări.

Despărțământul Oradea-mare al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român își va ține adunarea generală cercuală în comuna Bratoa, la 8 Septembrie n. (26 Aug. v) 1901, d. m. la 3^{1/2} ore, în localitatea școlii de acolo, la care se invită toți membrii fondatori, onorari, ordinari și ajutători, precum și toți spriginitorii culturii poporului român.

Toți onorații membri ai »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român de pe teritoriul despărțământului Cluj (orașele Cluj și Cojocna, apoi cerourile administrative: Cluj, Gelau și Nadeș din comitatul Cojocnei), precum și toți iubitorii culturii

românești, prin aceasta sânt invitați să binevoiască a participa la adunarea cercuală a acestui despărțământ, care se va ține în Cluj, în 5 Septembrie st. n. 1901, 11 ore a. m., în sala de lectură a »Casinei române« (Deák Ferencz utca nr. 2).

Pentru meseriașii nostri.

Inspectorul învățământului industrial la ministerul instrucțiunii publice și cultelor din România, dl G. Hazu, ne pune în vedere, că cu începere din 1 Septembrie v. c. se vor înființa prin dl ministru al cultelor vre-o 40 școale de meseriași, așezate în diferite localități din România și cu deosebire în comunele fruntașe, rămânând ca în anii viitori să se înființeze treptat, atât în orașe, cât și la sate și alte școale.

În acest scop ministrul are trebuință de meseriași destoinici și experimentați în diferite ramuri de meserii, cari având calificațiunea de măiestri, să poată conduce învățământul meserilor în atelierile acestor școale. Dela măiestrii se cere să cunoască și desemnul aplicat la meserie și pe cât se poate să fi absolvat școala industrială.

Meseriile, în vederea cărora ministrul instrucțiunii publice are trebuință de măiestri-instructori, sânt următoarele:

1. Împletitori de răchită, papură, paie, trestie și panglică de lemn. — 2. Frânghieri (funari). — 3. Lemnari, rotari. — 4. Fierari (fauri) cunoscând și potcovăria. — 5. Buțnari (dogari). — 6. Tini-chigii (pleuari). — 7. Olari-ceramisti. — 8. Pălărieri. — 9. Cojocari. — 10. Curelari și 11. Perieri.

Măiestrii se vor angaja cu contract pe termin de 5 ani, contract ce va pute fi reînnoit însă cu dreptul pentru minister în cazul, când nu ar fi mulțumit de capacitatea, destoinicofa, hărnicofa și purtarea măiestrului de a desfășura (strica) contractul în cei dintăiu 2 ani.

Măiestrii angajați vor primi peste tot un salariu (plată) lunar de 100 lei; la unele dintre școale însă salariul va pute fi sporit la 150 lei lunar.

Afară de salariul de 100 lei, în cele mai multe cazuri măiestrul va avea dreptul și la o parte din câștigul făcut din vânzarea obiectelor lucrate în atelier și încât împrejurările vor permite (ingădui) măiestrii vor căpăta și locuință.

Aducând acestea și pe această cale la cunoștința măiestrilor nostri, îi rog pe toți aceia, cari doresc a fi angajați de măiestri-instructori la amintitele școale de meseriași, să binevoiască a se presenta la subscrișul cu scop de a compune o coală de subscriere (buletin de înscriere), ce se va trimite domnului inspector industrial cel mult până la 1/14 Septembrie c. 1901.

De incheiere mai adaog, că încât nu s'ar afla măiestri români pentru unele din meseriile amintite la posturile de măiestri-instructori, pot fi primiți și măiestri sași, dela cari însă se cere să cunoască bine limba română.

Sibiu, 27 August 1901.

Victor Tordășianu,
presidentul »Reuniunii sodalilor
români din Sibiu«.

Instrucțiunea în școala economică pentru adulți.

În programa a V-a a școlii de fete din Beiuș publică dl prof. și director V. Ștefanică articolul, căruia pentru însemnătatea lui cea mare pentru poporul nostru, îi facem și noi loc în coloanele foii noastre.

I. Școala pentru bătefi.

În iubita noastră țeară traiul poporului de rînd și al societății mijlocie în timpul din urmă a devenit foarte anevoios, — ce dă mari și serioase îngrijiri factorilor competenți. A devenit anevoios, căci impozitele și poverile publice s'au înmulțit și au și trebuit să se înmulțească pentru de a pute îndrepta neputințele trecutului și ca să poată înainta și țeara noastră conform cerințelor timpului de azi. Mai departe pământul țării — baza traiului — e tot același și azi, ca mai de mult, nu s'a sporit cum s'a sporit și populațiunea. Ce privește ajutorarea traiului prin comerțul și industria noastră, puțin împoartă, fiind avisată industria din țeară așa zicînd numai la loc, fără avem esport înstrăinatate, — ba mai mult import din străinatate pe seama domnilor și inteligenței, ba chiar și pe seama agricultorilor mai avuți, când o singură țărancă pune pe sine mătăsurii din prăvălie și poartă ghetete de Karlsbad și americane în preț de sute florini, nebăgînd în seamă pe pantofarul vecin cinstit. Rămân dără produsele industriei noastre mai numai pentru folosul economilor și zilerilor săraci.

Precum pământul, baza traiului e tot același, așa și productivitatea lui e tot aceea, puțin a crescut în proporțiunea numărului de consumatori, căci economii rurale simpli și azi mai tot așa cultivă agrul, ca înainte de aceasta cu 30 de ani, când era mai bine în lume decât azi, — înțeleg în privința pâinei zilnice.

Traiu anevoios a dat naștere în țeara noastră pe unele locuri curentului periculos, cunoscut sub numele de: socialism. Nutrit este acest curent fără îndoială și de creșterea puțin religioasă mai ales a ucenicilor de meseriași,

între cari se află mai mulți socialiști. A bună-seamă, că unde nu-i religione, acolo nu-i frică de D-zeu, nu de om. Acest curent periculos e inficiat și de învățături bolnăvicioase și imorale aduse din străinatate, unde s'au și ivit.

Traiu anevoios a dat privilegiu ca și dintre Români câțiva rătăciți să primească secta pocăiților, nazarinilor; spre a scăpa mai cu seamă de birurile, ce prestau preoților.

Poate fi dară ori-ce comerț, ori-ce industrie, dacă aceste avisate sînt, cum zisei, numai la loc, dacă pământul, agrul e neîndestulitor, sau nu produce atîta, fie în cereale, fie în poame, fie în animale domestice, cât se recere de consumatori, și dacă creșterea tineretului muncitor de industrie sau economie e superficială atît în privința ocupațiunii lui cât și în cea religioasă, — înzadar toate. Sînt consumatori, dar' nu-i ce consuma.

Curentele aceste periculoase și strigătul consumătorilor lipsiți a determinat pe guvern, ca să orînduiască: »Instrucțiunea repetițională economică a celor adulți«.

Scopul e, ca prin instrucțiunea economică a adulților productivitatea pământului în toată privința să devină mai bogată, spre a pute alina lipsa cea mai mare de pâine zilnică, și a înainta bunăstarea materială a poporului agricultor; în urma căreia nesmintit înfloresce și industria și comerțul, înfloresce țeara întreagă.

O idee foarte salutară și umană, pentru-că poporul de rînd de școala zilnică populară puțin se interesează, zicînd: cum a trăit tata, traesc și eu, trăescă și fiul meu, că domn nu vreau să fac din el. Nu e așa însă, dacă poporul în urma instrucțiunii școlastice elementare vede și ceva folos material. Astfel povestește și Fr. Halász, consilier în ministerul de culte, că a observat cu ocaziunea vizitărilor de școală și esamene, fiind inspector regesc. A mers adică într'o comună la o școală, unde se ținea cu cei adulți esamen nu numai teoretic de știință, ci mai mult practic din economie. După-ce au răspuns elevii adulți în clasă, învățătorul

cu elevii au eșit în curte, apoi în grădină, la pământuri în hotar, arătându-se prăsierea animalelor de casă, albinăritul, pomăritul; grădinăritul, aratul, ce le-a făcut însuși elevii cu mâna lor proprie sub conducerea învățătorului iscusit. A și participat toată comuna la esamen și dascălul a fost lăudat de popor, cinstit în toată forma și provăzut cu toate celea trebuincioase.

Esperiențele aceste a dat bun privilegiu domnului consilier, de a atrage atențiunea Înaltului minister de culte, la avîntul frumos, ce ar lua învățămîntul popular, dacă acesta s'ar organiza și cu respect la vieța practică. În urma pertractărilor și cu ministrul de agricultură s'a dat în anul 1896 sub nr. 60768 ordinațiunea referitoare la instrucțiunea repetițională de adulți, pe baza legii din 1868 articolul XXXVIII. §. 15 și pe baza legii din 1894 articolul XII. §. 43. În virtutea acesteia fiecare comună, în care locuitorii în parte mai mare se ocupă cu agricultura, și în care sînt mai mulți învățători cu clase separate, e datoare a institui și școală repetițională de adulți, înzestrînd școala cu toate celea trebuincioase: cu teritor de grădinărit, pomărit, albinărit și cu utensilii de prăsierea animalelor de casă. Eară în comune mai mari și accesibile să se facă: economii de model. În școala aceasta repetițională economică de adulți să umble apoi elevii eșii din școala elementară dela etatea de 12—15 ani, pe săptămână 5 ore, pe an măcar 8 luni.

Spre scopul instruirii învățătorilor, cari apoi să învețe pe elevii adulți în ramurile economice practice, ministrul de agricultură se îngrijește așa, că în tot anul se țin primăvara, vara, toamna, cursuri de: agronomie, pomărit, viierit, grădinărit, lăptărit. Cursurile aceste se publică în tot anul și pot fi frecventate de ori-ce învățător ordinar, ba sînt și stipendii. Sînt 12 stipendii și pentru preoții dela sate. Apoi tot la doi ani se trimite pe spelele statului 12 învățători la școala agronomică pe doi ani, cari apoi vor fi învățători de specialitate în economiile de model, amintite mai sus, — la acestea earăși poate

Trei sfaturi.

— Poveste din bătrâni. —

De

V. A. Urechitș.

A fost odată ce-a fost, căci oiul se vă spun de-a rost, și oiul se vă spun pe roată, căci a fost adevărată, și oiul se v'o spun cam uit', căci a fost și a trecut.

A fost odată un fecior, voinic și frumos și era tare avut, căci avea toate cele-ce-i trebuia, numai una cea mai de lipsă n'o avea, adică nevastă. Așa fiindcă vremea îi venise ca să se însoare, se puse el și-și căută o fată care îi era dragă, dar' de abună-seamă a fost săracă, căci nu se baș capătă două bune la olaltă, ori e frumoasă și săracă, ori e bogată și urită, așa era și feciorul din poveste, era frumoasă fata care și-o alese feciorul, dar' era săracă. Dar' în apropierea feciorului ședea o babă bătrână care era gura satului, și avea baba o nepoată, care avea pământ și moșie,

și-și pusese baba caru 'n petri numai ca să aducă pe nepoată-sa după feciorul diin poveste, dar' feciorul nu vrea nicidecum, căci nepoata babii era urită, și apoi ce haznă când se uscă moșia, și rămăi cu urgia.

Văzînd baba că nu poate nici într'un chip s'o scoată la cale, se făcu mătă și tăcu, eară feciorul se însură și-și lua pe care și-au fost ales-o. Acum trăi feciorul cîteva săptămâni lumea albă cu nevasta lui, dar' necuratul nu era în fundul iadului, ci era în babă, căci se puse baba pe lucru și hîr astăzi, și hîr mâne și mai una, mai alta, și tot băgă poancă între noii căsătoriți, până-ce dela o vreme urîndu-i se de atîta vorbă feciorului, începî a da crezîmînt la vorbele babii și fiindcă nu știa ce să facă, se luă într'o bună dimineață și plecă lăsîndu-și nevasta singură acasă.

Apoi se duse omul nostru (căci acum se zice om) într'un sat și se băgă slugă la un om bogat ce era acolo. Și

lucra el acolo 20 de ani tot ca slugă, fără-ca să fie el într'o zi trist măcar, ci tot în voe bună era, până-ce într'o zi îi veni atîta dor de casă, de a început a plînge și nu se putu stăpîni ca să nu-l bage de seamă și stăpănu-seu. Atunci îl întrebă stăpănul, că de ce plînge? eară el spuse toate câte a pățit și cum și-a lăsat el nevasta acasă și a plecat în lume; atunci zise stăpănu-seu: Măi omule (căci nu știu cum îl chemase) apoi tu să te duci acasă, și să-ți vezi de casă și de muiere, eară eu îți dau banii pe cât ai slujit și îți dau și un cal, ca să poți să te duci, eară pe lângă acestea îți dau și »trei sfaturi« pe care să le ții minte.

Zicînd acestea stăpănul se duse, luă 3 pâni mari pe care scoțînd miezul din ele, le umplu cu galbeni, îi puse în niște desagi și punîndu-i pe cal, zise cătră fostul său servitor:

»Pe potecă de picioare să nu te duci«.

merge ori-care învățător ordinar, pentru de-a se instrui în ale economiei practice.

De mare însemnătate și de mult folos ar pute fi școala aceasta repetițională economică și pentru poporul nostru român, care așa zicând trăește numai din agricultură, pomărit și prăsirea animalelor domestice. Drept ce cutez a atrage atențiunea Veneratelor ordinariate din patrie, că ar fi bine, dacă din fiecare protopopiat s'ar trimite la astfel de cursuri economice de primăvară, vară, toamnă, măcar un dascăl și un preot, dibaci și zeloși, pe spesele diecesei, dela cari apoi învățătorii și preoții din tract ușor ar pute învăța. Ba fiecare diecesă ar pute să trimită un învățător la școala agronomică cea de doi ani, instalând apoi pe seama acestuia o economie de model. Acesta ar fi agronomul diecesei.

După sfânta evanghelie preoții sunt lumina și sarea pământului, apoi așa se lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ș. c. l., trebuie dară, ca preotul să fie întru toate cu exemplu înaintea poporului atât în cele sufletești, cât și în cele de traiul zilnic, — pentru-că dacă poporul e decăzut în cele materiale, nu poate fi vorbă de stare normală sufletească, din contră demoralizarea de sine urmează. Apoi chiar și Domnul nostru Isus Christos ne-a dat exemplu, făcând chiar minuni în respect material, când a înmulțit uleul văduvei și pâile. Știut este mai departe, că în cele mai multe comune nu-i nime dela care se învețe poporul și ceva practic, numai dela învățător și preot. Drept ce ca instrucțiunea economică a adulților dela 12—15 ani, și așa a poporului întreg, să fie realizată cât mai curând și în modul cel mai perfect, eu cuget că ar fi bine, dacă lângă fiecare preparandie și teologie s'ar înființa câte o »economie de model«. În economia aceasta de model ar conduce instrucțiunea: agronomul diecesei, amintit mai sus. Pe lângă studiile preparandiale și teologice, ușor s'ar pute introduce și 3 ore la săptămână din economie în fiecare curs, ce nu ar fi nici-decum spre îngreunarea tinerilor, ci mai mult spre întărirea să-

nătăii și a stării igienice, — mai ales în timpul present, când bine știm, că în ce măsură se istovesc nervii elevilor școlari în studiul mult și îndelungat, atât elementar, gimnasial cât și teologic. Atâția bani, câteva mii spre a instala pe lângă fiecare preparandie teologie, o economie de model, are fiecare diecesă, nu poate fi nici întrebare, cugetând la folosul atât material cât și spiritual, ce ar obține toate diecesele.

Nu poate fi socoteală, prin care s'ar pute calcula: stima, vaza și recunoștința, ce s'ar da acelor învățători și preoți, cari ar instrui poporul în ramurile economice, prin ce s'ar ridica bunăstarea materială și apoi și cea spirituală a poporului.

Înzădar! avem corp, acesta ca să fie întreg și sănătos își poștește alimentul seu material corăspunzător, care dacă nu-i îndestulitor, corpul lăncezește, bolnăvește, — însă în corp bolnav nu poate fi suflet sănătos. Sărăcia zădărnicește ori-ce sfortare nobilă a sufletului, sărăcia nimicește ordinea morală, produce: socialism și nazareni.

Prin școala repetițională economică de adulți dela 12—15 ani s'ar ridica starea materială nu numai a poporului, ci și a învățătorilor și a preoților. Deoparte pentru-că poporul și-ar pute împlini mai ușor datorințele materiale ce trebuie să presteze preoților, dascălilor, fie ca biruri, fie ca stolă.

De altă parte timpurile au înaintat și măcar că preoții români vor căpăta congrua anuală, aceasta, ca să se crească 2—3 copii pe la școli, nu va fi îndestulitoare. Trebuie dară că și însuși preoții în timp liber să ducă o economie cât de estensivă, apoi și intensivă, adecă rațională pe basă știintifică, cunoscând care sol ce fel de sămână, ce fel de pom primește și nutrește mai bine.

Oare fimul conține amoniacul necesar? și dacă nu, în ce mod și cum s'ar pute balansa acțiunea puterilor contrare și distrugătoare? Locomotivul taie acum așa zicând toate hotarele, drept ce produsele ușor se pot valoră. Ba de pe Câmpie toamna sute de cărași năpădesc satele dela dealuri, cer-

când: mere, pere, nuci galițe, și tot felul de produse.

A bună-seamă, că un preot în o comună mare cu 2000—3000 suflete și cu sesiuni, nu va ave timp de economie, nici n'are lipsă, că acesta are cine să-i economizeze pământurile și viile; căci sufletele credincioșilor sunt mai pe sus de toate, — dar' un preot cu comună parochială de 50—100 fumuri, de cari sunt mai multe, va ave timp liber și pentru economie. Ce trebuie să și facă, atât pentru înaintarea sa proprie materială, cât și pentru de a da exemplu, făcând economie mai rațională, mai știintifică, decât cum s'a făcut până acuma, și pentru de-a învăța pe tinerii adulți dela 12—15 ani, în școala repetițională economică, — în ce, ca să se îndeletnicească învățătorii și preoții da bună ocaziune ministerul prin cursurile amintite de primăvară, vară, toamnă, după a mea părere însă îndeletnicirea economică ar fi mai cu rezultat în economiile de model de lângă preparandii și teologii. (Va urma).

Stipendii dela capitolul din Blaj.

— ESCRIERE DE CONCURS. —

Până în 16 Septemvrie n. 1901 se publică concurs la următoarele stipendii din fundațiunile archidieceșane:

1. Din fundațiunea Șulufană.

1. Un stipendiu de 600 cor., la care pot concurge tineri, cari studiază metalurgia, tehnica, pedagogia, sau ori-ce știință reală. — 2. Două stipendii de câte 400 cor., destinate pentru juriști la universitatea din Cluj. — 3. Trei stipendii de câte 200 cor., destinate pentru gimnasiști din clasele superioare. — 4. Două stipendii de 120 cor., destinate pentru gimnasiști în clasele inferioare.

Studentii înscriși ca ordinari la școalele de mai sus, cari doresc a obține vre-unul din stipendiile înșirate, au să întrunească următoarele condițiuni și să dovedească:

a) că sunt români gr-cat. miseri născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii caloul de eminentă;

c) dintre concurenți vor ave preferință, cari vor pute dovedi că sunt consăngeni cu piul fundator, spre care scop trebuie să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă.

d) concurenții la suplica scrisă și subscrisă de mâna lor proprie în limba română, au să alăture testimoniu școlastic în copie autentică, carte de botez, atestat de paupertate, testimoniu medical și să numească espres institutul, la care și unde vor continua studiile în anul 1901/902, să determine apriat suma și soiul stipendiului, după care suplică, că altcum suplica nu va fi luată în considerațiune, pe cum nici suplicelă intrate după terminul mai sus statorit.

II. Din fundațiunea Vancea numită

1. Un stipendiu de 200 cor. destinat pentru studenți gimnasiști. — 2. Un stipendiu de 300 cor. pentru elevele ordinare a școalelor de fete. — 3. Trei sti-

»La casa unde-i numai muierea să nu dormi.«

»Și mânia de seara s'o lași pe dimineața, și apoi zicându-i un drum bun se despărțiră.«

Plecând omul pe drum, își căpăta niște ortaci; mergând ei așa, odată află ei o potecă de picioare; ceialalți ziseră: Hai să mergem pe aici că e mai scurt, dar' omul nostru zise: ba eu merg pe acolo. Când se întâlniră eară, cei de au mers pe potecă ziseră: Bine, frate, că nu ai mers cu noi, căci pe noi ne-au bătut hoșii și ne-au luat banii căți i-am avut, să fii mers cu noi și tu ai fi pățit așa. (Va urma).

N'a avut cine să mă vadă.

Un Țigan găsiind odată ușa descuiată și pe nimenea în casă la vecinul seu, un Român, se băgă în casă și mai sterpelește câte ceva de prin casă. Românul văzând paguba nu i-au trebuit

să se gândească mult că cine i-a făcut-o se pune și trage pe Țiganul în judecată.

Țiganul își pusese în gând ca să tăgăduiască morțiș, ba să și jure de l'or pune, că el n'a furat.

Judecătorul îl întrebă:

— De ce ai intrat în casa omului, măi Țigane?

— Eu nu am intrat, dle judecător.

— Spune drept, măi Țigane!

— Nu spui, dle judecător.

— Atunoi te pui în fiară, Țigane!

— Pentru-ce, dle?

— Pentru-că ai furat din casa omului.

— Eu n'am furat, dle!

— Ba ai furat Țigane, mai bine spune, înzădar mai tăgăduiești, că te-a spus cine te-a văzut.

— Ba eu nu cred, dle, că m'a spus cineva, că n'a avut cine mă spune, că eu numai singur am fost, altul n'a mai fost nime.

Comunicată de I. C.

pendii de câte 120 cor destinate pentru elevi preparandiali; stipendiile acestora în sensul §-lui 8 din literile fundamentale se vor conferi numai pe anul școlastic 1901/1902. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

III. Din fundațiunea »Cipariu«.

Două stipendii de 100 cor. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

IV. Din fundațiunea »David Br. Urs«.

Două stipendii de câte 200 cor. Concurenții au să dovedească cu carte de botez, că sunt greco-catolici născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu, și Hunedoara, cu atestat medical, că sunt deplin sănătoși, cu atestate de frecvență, că sunt școlari în prima clasă a gimnasiului gr.-cat. din Blaj, eară fetele în a V. clasă a școlii de fete din Blaj, și că au purtare morală bună și fac progres în studii, și că sunt sau pot fi suscepuți în seminarul junimii române gr.-cat., eară fetele în internatul de fete din Blaj.

V. Din fundațiunea »Alutan«.

Un stipendiu de 80 cor. Cererile au să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VI. Din fundațiunea »Partenie Moldovan«.

Un stipendiu de 80 cor. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VII. Din fundațiunea »Ioan Daniel (Dănuș)«.

Un stipendiu de 600 cor. Acest stipendiu numai în acel caz îl pot căpăta și alți studenți, dacă între concurenți nu se află consăngenii de ai fundatorului. Cererile au să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

VIII. Din fundațiunea »Cercul Orăștie«.

Un stipendiu de 80 cor., la care pot concurge numai studenți români gr.-cat. cari cercetează gimnasiul gr.-cat. din Blaj ori vre-o academie de drepturi și sunt născuți în vre-una din comunele următoare ale cercului Orăștie, și anume: Șibot, Orăștioara de jos, Balomir, Biașinț, Beriu, Cioara, Vinerea, Orăștioara-de-sus, Grid, Ghialmar, Castău, Dăncu-mic, Ocoliușul-mic, Totia-mică, Costesti, Cugir, Ieledinți, Ludești, Măgura, Mărtinești, Bucium, Dăncu-mare, Totia-mare, Spini, Pricaz, Petriniu, Pișchinț, Repas, Romos, Romoșel, Sibigheșul-vechiu, Sereca, Tămășeasca, Tărtăria, Turdaș, Turmaș, Vaideiu, Simeria. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

IX. Din fundațiunea »Baldi«.

Un stipendiu de 160 cor. Cererile au să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

X. Din fundațiunea »Klein«.

Un stipendiu de 360 cor. și unul de 240 cor. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XI. Din fundațiunea »Ramonjai«.

Două stipendii de câte 630 cor., unul de 200 cor., două de 268 cor. și patru de 126 cor. Cererile să se instrueze ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XII. Din fundațiunea »Gavrilă Vajda«.

Un stipendiu de 140 cor. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XIII. Din fundațiunea »I. Pop Bota«.

Un stipendiu de 120 cor. pentru tinerii născuți în Șard, și cei consăngenii cu fondatorul, cari frecventează vre-o școală medie. Cererile să se instrui ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XIV. Din fundațiunea »Stefan Ferdinand Hirsch«.

Un stipendiu de 400 cor., la care pot concurge numai Români greco-cat., cari sunt născuți în comunele următoare: Turda, Copand, Tur, Comișig, Banabia, Aiton, Sănmărtinul-deșert, Agărbioiu, Mischiu, Sînd, Petridul-de-sus, Petridul-de-mijloc, Petridul-de-jos, Berchiș, Măgura, Schiopi (Puszta-Egeres), Pustasân-craiu, Surduc, Bicalat, Iara-inferoară, Agriș (Ruha-Egeres), Muntele-Băișoarei, Ocoliușul-mic, Ocoliușul-mare, Runc, Căcova, Săcel, Lita-magiară, Lita-română, Filea-de-jos, Filea-de-sus, Ciurila, Seliște, Seliștea, Micuș, Hășmaș, Magiaruș (Magyarág), Șutu, Silvașul-maghiar, Indol, Ceanul-mare, Băișoara, Muntele-Filei (F-Havas), ca unele, cari odinioară au format cesaro-regeasca pretura Turzii, sub presidența fericitului fundator,

Cererile să fie provăzute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

XV. Din fundațiunea »Elie Vlăssă«.

Un stipendiu de 340 cor., la care pot concurge nu numai elevi, ci și eleve la vre-o școală publică, dacă acestea pot dovedi, că sunt în legătură de consăngenitate cu piul fundator.

Preferință au, pe lângă orice calcul din studii, întru-cât acela este cel puțin suficient, consăngenii piului fundator, ear' în locul al doilea fii de preoți archidieceșani.

Concurenții au să alătore la cereri; atestat de botez, atestat de eventuală consăngenitate cu fundatorul, testimoniu medical, testimoniu de pe anul școlastic expirat 1900/901, testimoniu de frecvență pe anul școlastic curent și eventual și testimoniu de paupertate, întru-cât ei nu sunt înrudiți cu fundatorul.

Cererile au să se înainteze la acest consistor până la termenul indicat.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 15 August 1901.

Victor Mihályi,
archiepiscop și metropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

PARTEA ECONOMICA.

Cultura grăului.

Între sămănturile de toamnă, locul cel dintâiu îl ocupă grăul. Grăul este cunoscut din timpurile cele mai vechi, de când există și oameni pe pământ, așa că putem susține fără teamă, că el s'a lăsat și îmbunătățit mână'n mână cu neamul omenesc.

Grăul are mai multe specii (soiuri), așa că se poate zice, că câte țări, atâtea specii de grău sunt. La noi este cunoscută ca cea mai bună specie: grăul de Bănat, după care urmează grăul de Tisa, de Murăș ș. a. Fiecare din aceste specii poate să fie cu spicul cu țepi sau fără țepi, cu grăunțele mai roșcate, gălburi sau mai alburii, după-cum adecă e și pământul și clima, în cari se cultivă.

Pentru cultura grăului economul trebuie să îplinească mai multe cereințe, dacă vrea, ca grăunțele sămăntate să poată aduce la timp și roduri îmbelșugate. Între acestea noi vom aminti aci numai pe cele mai însemnate, și anume: pământul, modul lui de pregătire pentru sămănat, gunoitul pământului, timpul sămăntatului, modul sămăntatului, alegerea seminței și pregătirea acesteia pentru sămănat.

Grăul iubește pământul lutos, gras, puțin văros și ceva mai ridicat, ca să nu sufere de umezeală prea multă. În pământurile humoase de pe șesuri înocă se face, dar' une-ori holdele cad și spi-cele rămân cu grăunțele mai mici-și seci. Numai în pământurile tare nășpoase și petroase grăul nu reușește de loc.

Pentru cultura grăului în câmpurile cu ogoare se fac câte trei arături: ogorul, întorsul și sămăntul, ear' în câmpurile comasate se sămăntă de regulă după măzărliche, trifoiu, luțernă și a., după cari pământul asemenea trebuie bine pregătit, înainte de a se sămănta acela.

Pe unele locuri gunoitul nu este de neapărată trebuință pentru cultura grăului. Ba sunt unele gunoaie mai păioase, cari pot deveni chiar stricăcioase grăunțelor de grău, dacă se gunoiește cu ele în stare proaspătă, căci acelea pe lângă altele, conțin une-ori și sămănta tăciunelui de grău. Mai bine este, ca pământul să se gunoiască în anul premergător culturii grăului.

Timpul cel mai potrivit pentru sămăntatul grăului, pe unele locuri este între Sfinte Mării, ear' pe alte locuri câte o săptămână înainte și după ziua Sfintei Cruci. Regula deobște este, ca vânturile și gerul de peste iarnă să nu-l apuce slab și pierit. Totdeauna trebuie preferit dar' sămăntatul mai de timpuriu. Pentru ținuturile cu clima mai rece, sămăntatul timpuriu este cea dintâiu cereință.

Cel mai răspândit mod de sămăntat este cel din mână, numit și sămăntatul imprăștiat. În timpul din urmă acest mod de sămăntat a început a fi înlocuit prin sămăntatul cu mașina în rinduri. Acest mod de sămăntat întrece în multe privințe sămăntatul imprăștiat: deoparte sămănta se îngroapă deopotrivă de afund și astfel răsare toată, în-cât holda crește apoi foarte întocmită, de altă parte nu trebuie nici atâtea sămăntă, ca la sămăntatul din mână.

Sămăntatul din mână se poate face deasupra și dedesupt, adecă după-ce s'a arat locul și înainte de a se fi arat acela. Pe unele locuri se seamăntă sămănta jumătate deasupra și cealaltă jumătate dedesupt. La aceasta se mai orientează economii și după timp, și anume: când e timpul ploios și pământul umed se poate sămănta tot deasupra,

ear' când timpul e secetos și pământul mai uscat, atunci se poate sămăna și numai dedesupt.

La aratul pentru sămănatul grăului, să ne ferim a face arături prea afunde, de oare-ce apucând sămănta prea afund în pământ și dând după aceea ploii cu răceli, se putrezește acolo și nu mai răsare. În pământurile mai rele și sărace se poate sămăna sămăntă ceva mai multă, căci mai și pierе, ear' în cele mai bune se poate sămăna și mai puțină, fiindcă de regulă toată răsare.

Economii, cari seamănă împrăștiat din mână știu din praxă, că câte mâni de grăunțe au să deе pe câte un loc, de aceea ei nici nu-l mai măsură, ci seamănă numai așa pe chibzuite și totuși au holde frumoase și întocmite. De regulă însă se seamănă într'un loc de un juger catastral câte 7—8 măsuri de grăunțe.

Sămăntura mai rară este mai bună une-ori ca cea prea deasă, fiindcă în aceasta îndeobște holda rămâne subțire în paiu și cu spicele și grăunțele mărunte.

Ar fi deci tare de dorit, ca să se unească pretutindenea economii noștri, și dacă câte unul singur nu poate, să se asocieze mai mulți la olaltă, ca astfel »cu puteri unite» să-și poată cumpăra câte o mașină de sămănat, cu care, după cum am zis și mai sus, se seamănă sămăntă mai puțină și holdele totuși se fac mai bune ca cele sămănate cu mâna.

În privința alegerii seminței de sămănat, toți economii știu proverbul, care se potrivește și aci, că: »Ce sameni, aceea răsare». Ba une-ori mai răsare prin holdă și aceea ce nu sămănam, precum e: osiga, neghina, mazăricea ș. a. De aceea grija tuturor economilor a fost și mai este până astăzi, ca grăunțele destinate pentru sămănat să fie cât se poate de frumoase, bobonate sau pline și bine alese de sămănta buruienilor, cari se fac prin holde.

Grăul de sămăntă se lasă deci, ca să se coacă mai bine, ca cel pentru mâncare. Unii economii cu privilegiul cărătuului grăului de sămăntă prind grăunțele, cari se scutură atunci și le păstrează deosebit. Alții de pildă, precum au fost Hallett, Mocri Sireff ș. a. au început alegerea grăului de sămăntă dela un singur spic, pe care l-au sămănat apoi deoparte într'un loc ceva mai rar, primăvara l-au săpat ca pe cucuruzul și astfel le-a succedat să prăsească o specie deosebită de grău numită după numele lor și mai târziu tare căutată în comerțul de bucate.

Pentru alegerea grăului de sămăntă au venit acum în ajutorul economilor și trierele, în care grăunțele se pot alege așa de bine, ca-și-când s'ar alege pe masă. De aceea ar trebui ca nici un econom să nu samene grăul de sămăntă, până-ce nu și-l-a ales mai întâiu în trierele numite.

Grăul adus de prin alte țări străine se aclimatisează foarte cu greu la noi, de aceea fiecare econom trebuie să cultive mai întâiu numai astfel de grău, care se cultivă în țeara noastră și numai în măsură mai mică să samene grău de probă adus din alte țări, până-când vede adecă, că acela reușește și la noi.

Pentru a feri încâtva grăul de tăciune, din timpurile cele mai vechi s'au folosit economii de văruiatul aceluia. Despre aceasta ne spune și Virgiliu în »Georgicele» sale, și anume: că vechii Romani întrebuițau această metodă, ca și pe cea mai bună și mai simplă.

Mai târziu în evul de mijloc economii au început a mai întrebuița și un fel de leșie făcută din apă, cenușă de lemn și var. Pe la începutul veacului al 18-lea, Intais a aflat un fel de sare de nitru, supranumită și peatra filosofică, în a cărei soluțiune (leșie) se înmuia grăul înainte de sămănat. Tot pe atunci unii economii din Franția au început a înmuia grăul de sămăntă într'un fel de leșie de cenușă, balegă de vită, ud și apă. Această metodă avea de scop mai mult grabnica încolțire a grăunțelor, decât nimicirea sămăntei sau a sporilor de tăciune.

Împrejurarea, că o corabie încărcată cu grău ce venia din Asia s'a cufundat aproape de Bristol în mare, unde apa era tare sărată și astfel grăul acela nu se mai putea întrebuița la facerea pâinii, ci numai pentru sămănat, a adus cu sine, ca tăciunile să piară cu totul din holdele sămănate cu astfel de grău, servind totodată și ca învățătură economilor pentru viitor.

Tull, un scriitor vechiu, ne spune, că economii întrebuițau apa sărată contra tăciunelui încă de pe la anul 1660.

O altă metodă pentru văruiatul grăului de sămăntă este și a lui Dombosle, care constă dintr'o leșie de pucoasă, var, sodă și apă, dar' nici aceasta nu s'a bucurat de o primire călduroasă din partea economilor, de oare-ce era prea costisitoare și scumpă pentru ei.

Între toate mijloacele arătate până aci, nici unul nu e recunoscut așa de bun, ca leșia de peatră vână, care se topește mai întâiu în apă ceva călduță, apoi se amestecă cu câte 100—200 litre de apă rece, care o turnăm apoi peste grăul pus în ciubere, unde se amestecă și astfel se lasă de seara până dimineața. Cu două chilograme peatră vână se pot face 10—12 hectolitre de grău. În dimineața următoare se scoate apoi din ciubere, se întinde la soare, ca să se usce, și apoi după două-trei zile se poate sămăna.

De oare-ce peatra vână atacă mai tare, ca toate celelalte leșii sămăntă tăciunelui de grău, s'a adevărit, că ea e cel mai bun mijloc pentru stăpîrea tăciunelui. Dar' s'a adevărit mai departe și aceea, ca praful ce se desvoaltă din peatra vână cu privilegiul sămănatului din mână, poate să devină vătămător și primejdios sănătății economilor, înghițându-l în ei. De aceea economii învățați s'au cugetat la aflarea unui alt mijloc mai puțin vătămător sănătății omului.

Quarante Dascalone din Franția a aflat în timpul din urmă un mijloc pentru văruiatul grăului de sămăntă, numindu-l germinator, care are toate însușirile petrii vinete, numai că nu este așa vătămător sănătății omului ca aceea. De aceea s'a și recunoscut ca cel mai bun mijloc pentru văruiatul grăului de sămăntă.

De sine se înțelege, că toate mijloacele înșirate până aci se pregătesc mai anevoe și chiar cu oare-care chel-

tuială. De aceea apoi și vedem, că economii noștri întrebuițază mai mult laptele de var, pentru grăul de sămăntă, când este atacat de tăciune și numai când ved, că acela nu ajută nimic, mai cearcă și altele, despre cari aud, că sunt mai bune și mai nimerite, ca cele cunoscute de ei. Ioan Georgescu.

SFATURI.

Păstrarea verzii în stare uscată. În Franția se curăță căpăținele de foile din afară, până ajung la cele galbene, fragede și apoi se atîrnă la un loc aeris, unde se lasă câteva zile până se sîcesc. Se taie apoi mărunt cu cuțitul de varză, firele se așează în niște site și se pun mai multe zile la soare, ca să se sîcască. În timpul acesta se întorc mai des. După-ce s'au vestejit de-ajuns, punem sitele într'un cuptor cald sau pe o vatră caldă, ca să se usce bine. Ele vin păstrate în săculețe la un loc uscat. Se înțelege, că trebuie să ne uităm mai de multe-ori la ele, ca să nu muzezească. Înainte de ale ferbe se pun câteva zile în apă, și apoi se pregătesc în modul obișnuit. Pregătita în felul acesta nu se poate deosebi de varza proaspătă.

Știri economice.

Bancnotele de 5 fl. și de 50 fl. trebuie primite în circulațiunea privată ca bune la plată până în 28 Februarie 1903, ear' la cassele statului până în 31 August 1907.

Bancă nouă românească. În Orăștie s'a ținut în 19 n. adunarea de constituire a noii bănci »Dacia». Capitalul social, deplin versat, e de 100.000 cor. Director executiv e dl Dr. A. Munteanu.

Liferare de papuci, cisme, curele pentru armata comună. Camera comercială din Brașov ne face cunoscut, că la liferarea obiectelor sus numite pot participa și meseriași, fie singuratici, fie că formează o însoțire, care trebuie să-și aleagă apoi un plenipotențiat. Însoțirile vor fi preferite. Ofertele trebuie înaintate până în 31 Octomvrie 1901.

FELURIMI.

Statistica berei în anul 1900. În Austro-Ungaria au fost în anul trecut 1526 fabrici de bere, cari au produs 21 mil. 546.679 hl. bere încărcată cu o dare de 81 mil. 616.920 cor. Partea cea mai mare din această cantitate a fost produsă în Austria, de unde se aduce și la noi multă. Nici pe departe nu se poate măsura monarchia noastră cu Germania, unde au fost 19.281 fabrici de bere, cari au produs 69 mil. 291.719 hl., așadară mai mult ca un hectolitr de locuitor. Pentru atâta amar de bere consumată au plătit Nemții statului o dare de 113 mil. 190.176 cor. Cea mai multă bere se consumă în Bavaria, unde se vinde cap de om 283 litri pe an, cea mai puțină în Turcia, unde se vinde numai 3 deciltri.

CRONICĂ.

Consistor plenar. Joi, la 15 ort. s'a ținut în Blaj consistor plenar. Dintre esteri au fost de față protopopii: Hătégan (Dârgea) și Maior (Aiud), viceprot. Bărbat (Blaj) și Pascu (D. Sânt-Mărtin). Cu acest privilegiu s'au declarat vacante 37 stipendii, pentru conferirea cărora s'a scris concurs, cu termenul de 16 Sept. n. S'au primit în internatul de băieți 116 studenți, 16 au fost respinși, la teologie au fost primiți 14, respinși 8. Concursul pentru internatul de fete a rămas deschis. Cu ocazia aceasta s'a raportat, că în anul școl. trecut din 25 fundațiuni de stipendii s'au împărțit 133 tineri, cu suma de 31.070 cor.

Congresul învățătorilor maghiari s'a ținut în Budapesta în zilele de 19 și 20 August. S'a discutat asupra menținerii examenului anual și s'a adus soluțiunea, că examenul nu poate servi la aceea, ca din el să se poată judeca rezultatul muncii învățătorilor și a elevilor, deci chiar dacă se va menține și pe viitor, — dispozițiile relative la examen vor trebui modificate.

O plângere. Niște abonemenți din Tievani-mic ni-se plâng, că-și capătă foile tot cu întârziere. Causa e învățătorul de acolo, pe care l-au aflat de multe ori în cancelaria comunală cetindu-le foaia. Abstrăgând de la înprejurarea, că desfacerea unei gazete, cărți, epistole etc. venite pe postă e oprită prin lege de-a fi făcută de o altă persoană, decât de cea cărei îi este adresată, dar' faptul, că un învățător se folosește de gazeta unui plugar, în loc să țină el vr'una, pe care să o împrumute țăranilor doritori de carte, aruncă o lumină nu prea favorabilă asupra unora din cărturarii noștri dela safe.

Înecați într'o fântână. În Pako era să se curețe o fântână. Primul lucrător, care a intrat în ea a fost amețit de gazurile din fântână și a rămas pe fund. Au intrat alți doi pe o scară, ca să-l scoată, dar' și acestia au pățit-o ca cel dintâiu. Oamenii erau îngroziți, când au văzut, că și al patrulea lucrător, un bătrân de 60 de ani, intrat după-acei trei dintâiu, nu mai dă nici un semn. Abia a doua zi au putut fi scoși din fântână, dar' toți patru erau morți.

Un răspuns. La cele comunicate nouă din Turda și publicate în nrul 29 al »F. P.« despre dl Catarig, primim dela dînsul un răspuns, provăzută cu stampilia Catarig Lukács, tanító, în care zice, că e absolut de pedagogie, și anume 1 an la Blaj și 2 la Gherla, pe dl administrator nu l'a pîrit, fără numai pe episcopul prim și mai apoi pe comitet, care n'a voit să-i plătească salariul. Spune, că nu trăește în concubinagiu, ci și-a ținut numai econoamă.

O întregire. Sîntem rugați a comunica, că la colecta pentru procurarea de bănci pe seama școlii din Mercurea a contribuit și d. Dochie Ciuruga 2 cor., cu cari împreună ese suma colectată de 125 cor. 80 bani.

Cununie. Dl Iulie Popp și d-șoara Rozalia Baciú își vor sërba cununia religioasă Duminecă, la 8 Septembrie st. n., la orele 4 p. m. în biserica gr-cat. din Murș-Uioara. Felicitările noastre.

Comună fără nașteri. În comuna Siomir, comit. Bistrița-Năsăud, n'a fost în anul trecut nici un căs de naștere. Locuitorii, în număr de 511 (după rec. 1890) sînt Sași.

Carmen Sylva și Tolstoi. Regina României i'a trimis lui Tolstoi toate scrierile ei însoțite de o scrisoare, în care îl felicitează pentru însănătoșirea lui și-l roagă să-i primească operele ei. Ea se simte foarte fericită știindu-și produsele pe masa marelui scriitor, chiar dacă acesta n'ar ave timp să i-le citească. Tolstoi i'a răspuns:

»Cunosc inima și geniul Reginei, care înviorază cu arta sa cîntecele poporului seu, unind palatul cu coliba într'o însoțire drăgălașă. Fie pe tron sau în mijlocul poporului, *inima femeii are totdeauna aceleași palpități, aceeași poezie, ceea-ce din nenorocire nu se vede la bărbați.*

Nenorocire la manevre. La deprinderile, ce le face artileria în Galiția, a explodat un șrapnel, care a ucis doi suboficieri și a rănit greu pe un sublocotenent și șese tunari.

Un strigoiu împușcat. La vîduva lui Franț Marki, mort înainte cu 3 săptămîni în Horgoș, vine într'o noapte o stafie albă și-i spune cu o voce ca din fundul pămîntului, că o-a trimis bărbatul ei din cealaltă lume să-i dea 40 cor. Femeia, proastă, i'a crezut și i'a dat banii. Înainte cu câteva zile a venit eară la ea și i'a cerut 500 cor., amenințându-o totodată, că dacă în câteva zile nu vede de bani, toate duhurile vor veni asupra-i și va fi vai de sufletul ei. Femeia necăjită povestii fratelui ei întempleră. Acesta luă o pușcă încărcată și se puse în fiecare noapte la pîndă. A treia noapte veni strigoii din nou. Fratele strigă să steie, ceea-ce neîntempleră se îl împușcă. Strigoii era un vecin al vîduvei. A doua zi a fost mort.

Din țeran ministru. În guvernul cel nou al Danemarcei postul de ministru al agriculturii îl ocupă un țeran, Ole Hansen, care fusese mai înainte deputat. Un jurnalist, dorind să vorbească cu el, l'a cerstat la moșia sa, unde l'a aflat arînd. După-cum spune, ministrul lucră la câmp alături cu muncitorii și cu fiul lui, căruia încă îi plătește, ca și altora. E drept, că vecinii ministrului se cam miră, cum de nu se lasă de plugărie, fiind acum domn așa de mare, dar' el spune, că plugăria îi este mai dragă decât lucrul din minister. Pildele de felul acesta sînt rare și le mai aflăm numai în istoria străbunilor noștri romani, cari încă chemau une-ori în fruntea armatei pe câte un om dela plug. Se înțelege, că ministrul danez are și carte multă, cum au toți țeranii danezi, cari numai astfel au putut și pot face isprăvi, cum sînt și cele arătate în numărul trecut în articolul »Roadele unirii.

Duși în străinătate. După o statistică făcută de un Ungur din Berlin, dintre cei născuți în Ungaria și Transilvania petrec aproape 2 milioane în străinătate. Dintre acestia sînt în America aproape un milion, în România 370 de mii (vre-o 280 mii Români), în Austria 216 mii, în Croația 130 mii etc. Oare de dragul străinătății au luat acestia lumea-n cap?

Pentru alții! Ministrul nostru de agricultură a recomandat printr'un circular tuturor proprietarilor să facă după-ace isprăvesc cu seceratul câte o petrecere cu secerătorii. Mulți s'au grăbit să facă lucrul acesta — la noi Români e obiceiul vechiu — și zilnic cetim prin foile ungurești, că cutare proprietar maghiar sau evreu a prăznuit cu mult alaiu, că la cutare petrecere s'au junghiat câțiva etc. Dar' lucru curios! Dl ministru încă are moște, și încă nu mică, el încă a secerat, dar' petrecere de seceriș n'a făcut!

Celsius învingător. Ministrul de interne a dat ordinațiune, prin care impune tuturor autorităților, ca de aici înainte să procure numai termometre după sistemul lui Celsius.

Notarii și partidele. Într'un comitat din Ungaria s'a protestat în comisiunea administrativă din partea opoziției, că în comitetul executiv al partidului liberal sînt primiți și notari. Comisiunea a cerut lămuriri dela ministrul de interne și acesta a răspuns prin descriptul lui nr. 74152 următoarele: În înțelesul §-ului 167 din articolul de lege XV. din 1899 le este iertat notarilor comunali și cercuali să fie membri în partide, societăți și comitete politice. Notarii noștri în care tabără sînt?

Angerul păzitor. Un negustor a călătorit cu familia zilele trecute dela Balaton-Szentgyörgy către Keszthely. Copilul lui de trei ani a eșit, fără să bage părinții de seamă, din vagon și a căzut între vagoane, fără să ajungă pe șini. Întregul tren a trecut pe deasupra copilului. La strigătele desperate ale mării au oprit mașina și părinții au avut fericirea să-și vadă copilul fugind după tren, ca să-l ajungă.

Concurs. Reuniunea femeilor gr-cat. din Blaj conform conclusului luat în adunarea generală din 25 Octombrie 1901 eserie concurs la 12 ajutoare de câte 20—60 coroane, destinate pentru elevele școlii de fete din Blaj.

Elevele cari doresc a obține vre-unul din aceste ajutoare, au să-și înainteze cererile provăzute cu carte de botz, testimoniu școlastic și atestat de paupertate, prezentei reuniunii până în 25 Septembrie st. n. 1901.

Furt de copil. Lângă Dugaresa (Croația) s'a arătat când cu hramul bisericii de acolo a lae țigănească, care avea o copilă de șese ani schimonosită în mod grozav. Ei o folosiau, ca să producă milă când cerșiau. Câțiva au recunoscut în ea o fată săracă din Cuchici. Țigani au furat-o și au schimonosit-o, ca să o folosească la cerșit. Copila a fost luată dela Țigani, ear' acestia sînt acum în temniță.

Dela petrecerile noastre. Tinerimea română din Feldioara (comit. Turda) aranjează la 1 Sept. a. c. o petrecere împreună cu teatru și cântări, în curtea parochială. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare 1 cor. de persoană.

Osânda nu întârzie. După-cum aflăm pe baronașul Zeyk József din Micuș (com. Turda-Arieș), despre care am fost scris zilele trecute, ce poamă bună era, s'a îndurat D-zeu și l'a luat de pe capul bietului popor român. A murit zilele aceste, în etate de 36 ani. Poporul din Micuș zice că a dat cineva prescuri pe capul lui. Precum se știe, era om răutăcios și brutal cu oamenii. Și-a făcut iobagi întregă comuna Săliște, lângă Micuș. Fiecare familie din această comună e obligată a face baronașilor câte-o zi de lucru. Cum a ajuns la aceasta? — Înainte cu șese ani era vorba ca Săliștenii să-și câștige dreptul la murătoarea (apă sărată) din hotarul Micușului. Trebuia ca toți locuitorii să dea o petiție. Baronașul Zeyk s'a închipuit pașă și a denegat subscrierea până atunci, până-când aceia nu i-au dat un contract, obligându-se că în tot anul fiecare din ei îi va face o zi de lucru. Cu un cuvînt Săliștenii, până și urmașii lor s'au băgat iobagi. Aici ca și în alte cazuri se vede lipsa de preot și conducător. Bieții oameni umblă ca oile rătăcite fără păstor. Și te doare inima când vezi ce bun e poporul de acolo și nu are cine să-l conducă.

Statificarea medicilor cervicali. În ministerul ungar de interne sînt terminate cîteva proiecte pentru statificarea serviciului sanitar. Semi-oficioasa „Magy. Nemz.” anunță, că acum se fac socoteli în secția sanitară a ministerului, cât o să coste statificarea. Dintre proiecte ea cel mai urgent se consideră statificarea posturilor de medici cervicali, respective *împreunarea serviciului de stat cu praxa medicală privată.* Aceasta e de lipsă pentru acele comune sau ținuturi sărace, unde se simte lipsa de medici. Statul va asigura o leafă oare-care astorfel de medici, avînd drept acestia a esercia praxa privată.

Organizația de acum a medicilor de cerc și comunali se susține și pe mai departe.

Despre generalul Aron Bihoiu, mult regretatul și distinsul fiu al Bănatului, care a răposat în 7 August a. e. în Orăștie, „Foia Diecesană” aduce următoarele amănunte: Regretatul defunct s'a născut la 11 Iulie 1834 în comuna Cusiciu lângă Biserica-albă, unde tatăl său era staționat în calitate de ofițer. După ce a absolvat — după usul de atunci — școalele elem. române și germane, la anul 1849 a intrat în școala de cadeți în Graz, din care la anul 1853 eșind cu rangul de cadet, fu trimis la Milano în Italia la regimentul nr. 49 imp. și reg. de infanterie. La 6 săptămâni după ce a intrat în acest regiment defunctul a avansat la gradul de sublocotenent, mai târziu tot în acest regiment ajunse locotenent și în urmă căpitan. În calitate aceasta ia parte la războiul din Italia și în bătălia sângeroasă dela Magenta a fost vulnerat prin un glonț. În anul 1866 ia parte la războiul prusiac și pentru ținuta sa bravă în nefericita luptă dela Königgrätz a primit drept distincțiune crucea pentru merite militare. Înaintînd la gradul de major a fost transferat la regimentul nr. 50, ear' în calitate de vicecolonel a servit la regimentul nr. 79 în Otociac. Devenind colonel i-s'a încrezut comanda regimentului românesc nr. 64 din ținutul Orăștiei, pe care comandîndu-l mai mulți ani, l-a ridicat la perfecțiune extraordinară și, că la toate ocaziunile, la toate manevrele și întreprinderile a secerat laude strălucite dela locurile mai înalte. Servind lungul sir de 41 de ani în muncă oboșitoare și zdruncinătoare de sănătate, își cere pensionarea și la ocaziunea aceasta Maj. Sa, supremul beliduce pentru meritele și virtuțile lui militare îi confere caracterul de general-major și ordul coroanei de fer, pe lângă care a mai purtat și crucea pentru prestațiuni militare și medalia de războiu. Tatăl defunctului a fost căpitanul Iosif Bihoiu, de origine din satul Lăpușnic în Almaș, ear' mama Maria n. Costiciu; ambii răposăți odihnesc în cimiterul din Caransebeș.

Și a zălogit nevasta. Josef Platz din Sarvaș lângă Esseg, căsătorit de curînd, a plecat cu nevasta sa la Feri-cance și petreacă. Cu mai mulți pretenți a intrat într'un birt, unde a tras un chef, pentru care cărcămarul i-a prezentat un cont de 50 cor. El și-a petrecut însă domnește, căci n'avea bani, și până s'e i aducă a vrut să lase un cofăr zălog. Cărcămarul a căutat în cofăr, care valora vr'o 7 cor., dar' era gol, așa că n'a vrut să-l primească. Atunci și-a lăsat nevasta zălog și el a plecat după bani. După 2 zile a venit cu suma, furată însă, și-a scos nevasta și a șters-o. Acum e prins cu ea cu tot și închis pentru furt.

Impărăteasa Frideric căsătorită a doua-oară. Cîteva foi nemțești au adus știrea, că împărăteasa Frideric, mama împăratului Wilhelm din Germania, s'a căsătorit după moartea împăratului a doua-oară în ascuns. Știrea a fost desmintită, dar' acum publică o foaie din Berlin toate documentele, din care se vede, că ea s'a căsătorit cu contele Accendorf Goeb.

Spriginiți meseriașii noștri! Din M. Uioară ni-se plînge dl Vasile Roșca, zidar român, că la repararea bisericii din Vereșmort oficiul parohial n'a angajat meseriaș de Român, ci un Jidan. E foarte trist, când bani adunați cu discul în biserică creștină românească trec în mână străină și încă jidovească!

Ce limbă trebuie să știi în Ungaria? Dela granița Moldovei până la Tisa, știind limba românească, poți călători ori-unde, căci n'ai lipsă de limba maghiară sau nemțească. Dacă călătorești însă în ținutul de dincolo de Dunăre și prin Croația, apoi trebuie să știi nemțește. Așa ne spune o foaie unguerească, care povestește pățaniile a doi studenți maghiari, cari au călătorit prin părțile acestea. Totodată se plînge, că în Croația îndată-ce spuneau, că sînt Maghiari, începeau să-i injure. — Nu-i vorbă, îi au dragi pe compatrioții noștri pretutindenea!

Un moștenitor nenorocos. În anul trecut a murit în România ziaristul Colescu-Vartic, care n'avea nici o avere. Legațiunea rusească din București a primit acum din Petersburg însărcinarea, să încunoștințeze pe Colescu-Vartic, că o rudenie de aproape a lui murind i-a lăsat drept moștenire aproape 6 milioane de cor. Dar' acum e prea târziu pentru bietul răposat.

Potop jidovesc. Din Marmatia vine știrea, că cu ocazia expoziției industriale din Sighet se ține și o conferință, spre a căuta mijloace de a ajuta poporul. Satele românești sînt inundate acum de Jidani, ca cele rutenești. Se sporesc periculații ca nășpul mării. Cîte 800-1000 de Jidani în câte un sat. Ca o mică Palestină. — E de dorit, ca să se înceapă odată o mișcare severă contra lighioanelor, căci altcum mai ales bietul Român o să ajungă la sapă de lemn.

O lecție bună. Când s'a căsătorit în Petersburg marea princesă Olga Alexandrovna cu principele de Oldenburg, au fost invitați la nuntă și ambasadorul englez și consulul Transvaalului. Cum a auzit Englezul, că și consulul bur e invitat, a spus, că el nu poate veni, căci Transvaal, vezi Doamne, nu mai există, fiind al Englezilor, dar' dacă consulul lui Krüger nu va fi primit, vine. Țarul s'a supărat pentru asta și a făcut cunoscut, că la tot oasul așteaptă să vină Burul. Și așa Englezul a rămas acasă, dar' ea s'e n'o pățească, a spus, că nu poate veni la ospet, fiindcă e în doliu, jelind moartea, reginei Victoria.

O catastrofă pe mare. Vaporul de pasageri „Island” s'a ciocnit lângă insula Douglas, cu un sloiu uriaș de gheață. Cei 125 de călători durmiau încă. Când s'au ciocnit, i-a cuprins pe toți o groază nebuună. Îndeosebi bărbații s'au purtat mișelește, căci călcînd copiii și femeii alergau să ajungă la luntrile de scăpare. Unul din ei amenința cu un topor pe toți, cei ce ar îndrăzni să intre în luntrea, în care se afla el. Unul a sărit cu un sac de aur în mare, dar' s'a cufundat, tras de greutatea aurului. Puținii, cari au scăpat, au să multumească matrozilor scăparea lor.

Maghiarii în Fiume. De câte simpatii se bucură Maghiarii în orașul lor dela Adriatică, da dovadă și o știre, ce o publică acum foile maghiare din Pesta. În ziua de Sfântul Stefan — zic foile — câțiva Unguri au intrat în Trattoria din Fiume, ca să bea cîteva pîhure de vin, după cari au vrut să tragă și cîteva cîntece (magyar nota). Dar' numai au vrut, căci abia că începuseră una și numai decît s'a ivit înaintea lor stăpînul cu chelnerii, cari au oprit energic cîntarea unguerească. Iubilanții n'au vrut să se supună; atunci stăpînul și chelnerii au chemat câțiva polițiști cari au dus frumușel pe cîntăreși la poliție.

În locul tatălui pe fiul său. Un croitor văduv și cu avere dintr'un sat din Bănat a cerut pe cea mai frumoasă fată de nevastă. Părinții s'au învoit cîrînd, căci era bogat. Când a fost să meargă la matriculant, a plecat cu mare alaiu după fată. Dar' fată ca-n palmă. După multă căutare au aflat-o în fântână, unde s'a cufundat cu ajutorul vedrei. Soasă afară, a spus, că ea nu se mărită odată cu capul după om bătrîn. Și fiindcă n'au avut ce-i face, s'au despărțit mîniosi. S'au împăcat însă la o săptămînă, căci atunci s'a logodit cu fiocorul bătrînului.

Conservă de carne prizonierilor. Ministrul de justiție avisează toate direcțiile închisorilor, că începînd cu 1 Septembrie a. c. le pune la dispoziție spre scopul alimentării prizonierilor conserve de carne.

O nouă îmbrăcăminte pancer. Înainte cu câțiva ani un croitor Dowe spunea, că a inventat un costum, prin care nu pătrunde glonțul de pușcă. Acum s'a ivit pe orizontul croitoriei un alt inventator, Ioan Szczepanik îl chiamă. Acesta susține, că a inventat o haină prin care nu străbate glonțul. Haina e din mătășă și are greutate cam de 2 chlg. Și-a și arangiat un „laboratoriu” în Viena. Un exemplar de probă din noua invenție a trimis împăratului Vilhelm al II-lea.

74 chlg. și 40 degr. bani. Un măsar din Hetzendorf (Austria) a făcut unui neguțător mai multe lucrări, pentru cari a cerut 372 cor. Neguțătorului i-s'a părut prea mare suma aceasta și a cerut să o reducă. Măsarul n'a vrut. Neguțătorul de altă parte n'a vrut să pășească pe cale judecătorească, ci ca să-l păcălească a adunat bani mărunți până și-a făcut suma de 372 cor., care cîntărea tocmai 74 chlg. 40 degr. Bani puși într'un sac și încărcăți într'o roabă i-a trimis măsarului, dela care a cerut adeverință, că a primit atâtea chlg. de bani. Printr'o altă scrisoare l-a rugat să numere banii, căci suma e tocmai 372 cor. Nu-i vorbă, a strîmbat măsarul din nas, dar' ca să nu se strice cu neguștorul a primit banii, deși i-ar fi putut respinge.

Dragoste ruso-română. Se scrie din Odesa, că acolo se pregătește o mare excursiune de plăcere pentru Săm-bătă, 25 August, când vor porni de acolo mai multe vapoare de pasageri cu destinație pentru Constanța, unde vor sosi Duminecă, 26 curent și cum biletele de plăcere vor fi valabile până Joi, 30 August, care este zi de sărbătoare, Tăierea Capului Sf. Ioan, vizitatorii Constanței vor visita și Bucureștii.

Regele Italiei la Paris. După o știre a ziarului „Rappel”, atașatul francez la curtea din Roma a avisat pe președintele Loubet despre visita, ce regele Italiei intenționează a-i face încă în toamna aceasta.

Sfințire de biserică. La 28 l. c. se va face sfințirea bisericii celei noue din Sânmărtinul-sărat, distr. Uioara. Cu acest privilegiu se va aranja și o petrecere de vară, împreună cu teatru, al cărei venit curat e destinat pentru înfrumusețarea noii biserici.

Mamă bestială. O scenă sguduitoare s'a întâmplat în Viena, pe Waringstrasse, într'una din serile trecute. Un polițist voia să ducă la secție pe spălătoreasa *Iosefa Lebensaft*, pentru cerșire neconcesă. Femeia avea în brațe un băiețel de trei luni și când polițistul insista energic să-l urmeze, și-a trântit băiețelul nevinovat cu atâta forță la pământ, încât i-s'a crepat capul. Bestiala mamă a fost imediat dată judecății.

Servitor premiat. *Ioan Abrudan*, credincios servitor în timp de 30 ani, a fost premiat zilele aceste din partea ministrului Darányi cu 40 cor. și diplomă da servitor credincios. Stăpânul lui Abrudan încă l-a premiat cu 20 cor.

Vieată lungă. În comuna Belcești din județul Iași, a încetat din viață un bătrân, anume George Chelea, în vîrstă de 121 ani.

Un lucru nepotrivit. Ni-se scrie din Hodac: E cunoscută lupta aprigă, ce au purtat-o preoții și învățătorii acestei comune mai anii trecuți, când au fost siliți să șteargă de pe frontispiciul școlii inscripția »Școala română«. Ni-suințele contrariilor de a slăbi naționalitatea această comună curat românească de pe valea Gurghiului par a avea rezultat, căci în 7/20 August fâlfăia pe școală un steag, ale cărui colori nu erau cele românești. Nu știu organele noastre bisericesti-școlare dela sate, că ordine pot primi tot numai dela autoritățile noastre bisericesti-școlare?

Invitare. *Tinerimea studiosă din Seliște* își va ține obișnuită »petrecere de vară« la casa de timp favorabil Duminecă, în 19 August v. (1 Sept. n.) la *Netedu*. Se roagă deci și de astă-dată

pentru binevoitorul sprigin al P. O. public. Prețul de intrare benevol. Venitul curat se alătură la »Fondul pentru ajutorarea studenților săraci«. Începutul la 12 ore a. m. Invitări speciale nu se fac.

Avis. După-cum se știe, mărfurile de parfumerie în România sînt foarte scumpe, pentru aceea ne ținem de datorință a atrage atențiunea stim. cetitorii, cari trec în călătoria d lor și prin orașul acesta, asupra inseratului renumitei și cinstitiei parfumerii Meltzer, dela care se pot aprovisiona cu parfumeriile de lipsă.

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjată la 4 August n. în Basna a încurs suma de 272 cor., din care subtrăgându-se spesele de 159 cor. 34 bani, rămâne venit curat de 112 cor. 66 bani, care sumă s'a predat curatorului bisericii gr. cat. din Basna. Suprasolviri și oferte benevole au încurs dela următorii: Nicolae Morariu (Geacăș) 1 cor., Moise Birtolon (Lăscud) 2 cor., Iosif Goga (Rășinari) 2 cor., Alexiu Trif (Făget) 1 cor., Ioachim Totoian (Chișfalău) 2 cor., Ioan Boier (M. Lechința) 2 cor., Vasile Călugăr (Crăciunel) 2 cor., Ioan Mihaiu (Orăștie) 6 cor., Iosif Cirlăa (Alba-Iulia) 1 cor., Vasile Zăhan (Dicio-S. Martin) 1 cor., Vas. B. Muntenescu (Boziaș) 1 cor., Simion Ciuchina (Dicio-S. Martin) 3 cor., Cristofor Turcea (Șopter) 2 cor., Emil Pop (Bobohalma) 3 cor., Vincențiu Popovici (Richisdorf) 1 cor., Vasile Crișan (Bojan) 5 cor., Vasile Todoran (Cetatea-de-baltă) 5 cor., Atanasie Popovici (Medias) 4 cor. și Constantin Cothișel (Certege) 6 cor. Cuitând pe această cale sumele de mai sus aducem călduroase mulțumite mult stimatelor persoane marinimoase. Basna, 20 August 1901. *Dr. Eugen Porea. Dr. Dionisiu Roman.*

Concursuri bis.școl. *Arhidieceasa gr. or. Sibiu.* Parochia *Cunța* (ppr. Mercurei). Posturile învățătoresci din *Zoltan, Trapold* (ppresb. Sighișorii),

Hăraslăș, Muerău, (ppresb. Turzii). *Draos, Oihalma, Archita, Bundorf, Roadăș* (ppresb. Cohalmului), *Herman* (ppr. Brașov).

Dieceasa gr. or. Arad. Parochiile din *Groz* (ppr. M. Radna), *Sălăgeni Govoșdia, Voivodeni, Hodis* (ppr. Buteni). Posturile învățătoresci din *Tărgoviște, Teș, Paniova, Ficălar, Sioaș* (ppresb. Belințului), *Căbești, Petreasă, Șhodol-Lazuri, Spinuș, Rotărești, Varoșeni* (ppresb. Beiușului), *Capolnaș, Labașinț, Spatta* (ppresb. Lipovei), *Roșia* (ppresb. M. Radna), *Câmp-Colești, Cilușari, Cîrpenel, Dumbrăvani-Broaște, P. Zăvreni-Slein, Gurani-Cociuba, Lunca-Hotar, Rieni Sudrigiu, Verarul-de-sus și de jos, Bunsești, Brădet* (ppresb. Vașcăului), *Chișlaca, Craiova* (ppresb. Boliului) și un post la școala de aplicație din Arad.

Știri din piață. *Sibiu*, hl. grâu, cor. 10.20—11, *săcară*, cor. 7.20—8, *orz* cor. 7.20—7.60, *ovės* cor. 3.60—4.80, *cucuruz* cor. 8.20—9.60.

Oradea mare, m. m. grâu, cor. 13.60—14.20, *săcară* cor. 11.60—12, *orz* cor. 11—11.60, *ovės* cor. 11.40—11.80, *cucuruz* cor. 9.80—10.40.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui I. Biriș, German. Cartea lui Horia nu e oprită. Biografia lui o vom da-o.

Dlui T. M., Borgo-Prund. Pentru America nu dă nimeni bani. D-ta încă nu cerca acolo, până nu vei avea post sigur.

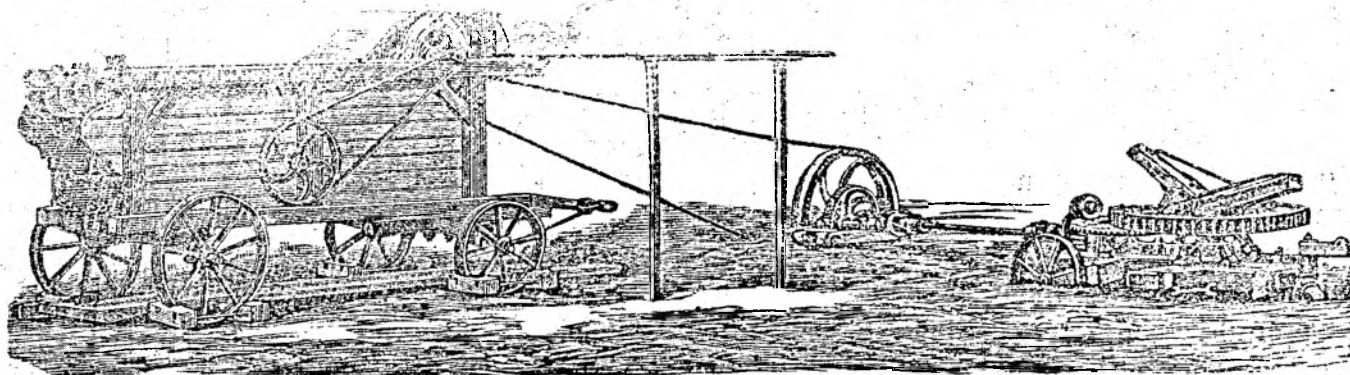
Dlui Aurel Murgu, R. Petre. 500 suflete de cărcimă. Dacă e comuna cu țiguri, e în drum de țeară etc. se dă concesiune după voia direcțiunii financiare.

Ab. 5488, Oșand. Gazeta aceea trebuie să ve publice răspunsul, dacă nu altminterlea, în partea taxabilă. Pentru cetitorii noștri nu e de interes, fiindcă la noi nu s'a scris nimio și noi nu polemizăm cu alte foi.

Dlui Lazăr Calușer, Semeac. Arătarea se o iscăliți mai mulți, între cari și scriitorul. Numele nu le publicăm.

Pentru redacție și editură responsabil: *Victor Lazăr.* Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: *Iosif Marshall.*

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrieu Török**, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmblătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mână și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmblătit trifoiu practice, pentru mașini de îmblătit de tot felul de sisteme.

Vânturătoare »Bader« în 3 mărimi, cu 11 site. Moriște de treerat (ciur) »Patent« propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vânturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de sfărmat cucuruz, grape, mașini de sămănat, puupe etc. etc.

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile »Otto« ale firmei »Langen și Wolf« în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericool trafio pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloge ilustrate franco și gratis.

Reparaturi se efectuează bine, ieftin și prompt.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neescepționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Masajiu. Cel mai potrivit spirit pentru masajiu e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care frecăm corpul, îndeplinind astfel masajiu. Aplicarea se face punând 1-2 linguri de spirit într-o farfurie sau într-o ciașcă și frecând ușor cu mâna curată sau cu un flanel partea corpului, până-când spiritul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o urmăm de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte de sculare, la amiază și seara la culcare. O astfel de frecare se ține 15 minute. Franzbranntwein-ul înviorază corpul. 52 5-52

Feriți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Cu preț redus!

Luptele Românilor.

Articoli istorico-politici

de
Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Preț redus la 60 bani.

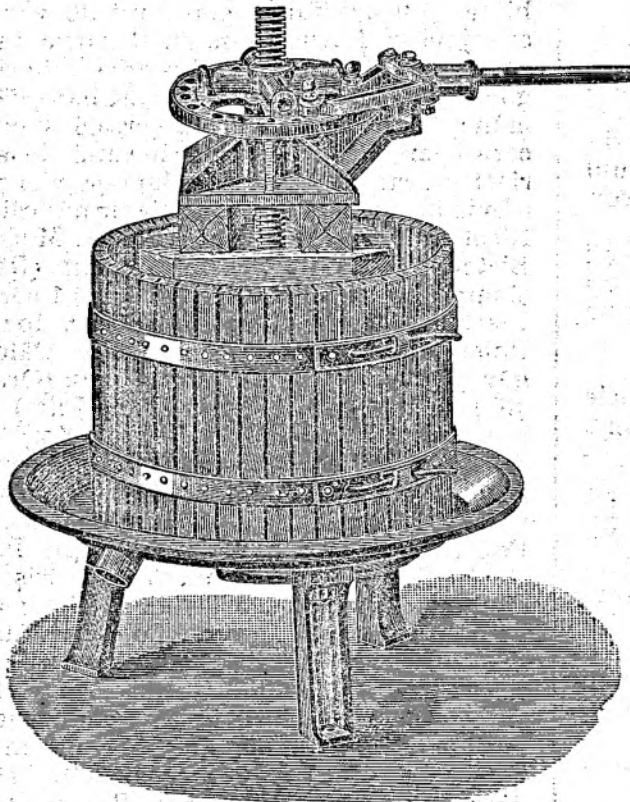
Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Parfumeria Meltzer!

Unicul magazin în Transilvania pentru specialitățile de parfumerie.

Marfa, care se desface în proporții foarte mari, e totdeauna proaspătă și ieftină, serviciul e prompt. Mare varietate în săpunăria medicală și de toaletă, în parfumerie, bureți de spălat, perii de dinți și alte articole pentru îngrijirea dinților, ape de cap, pomăzi și briliantine, pudre, feruri de ars peryl ș. a. ș. a. 56 5-6

Pentru facerea de
vin din poame și struguri
recomand escelele mele

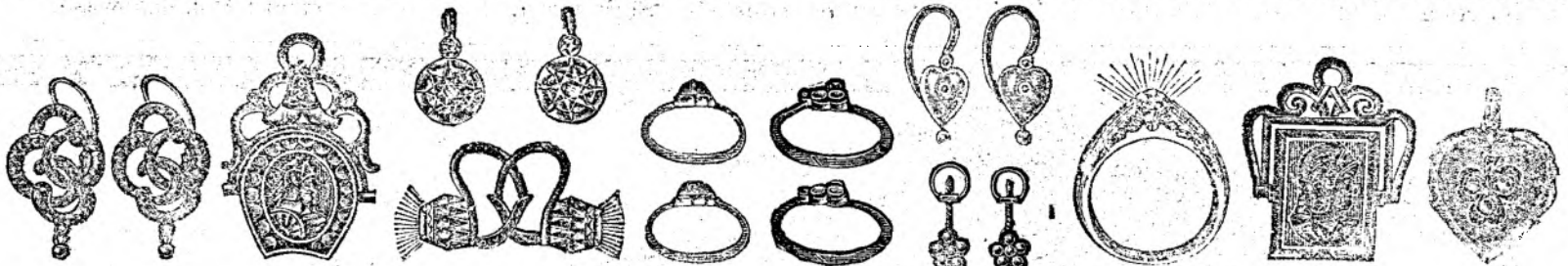
Teascuri.

Mori de poame și struguri

de ori-ce mărime, 57 4-6

cu prețurile cele mai moderate
și de o executare ireproșabilă.**Andrieu Rieger,**

fabrică de mașini agricole,
turnătorie de fer și magazin de ferărie
în Sibiu.

Atelier pentru oroloage nouă,
reparaturi și optică etc.

Și cea mai neînsemnată comandă
se execută prompt și cu reînțoar-
cerea postei și totdeauna cugaranție.

Prospecte bogat ilustrate
gratis și franco.**Julius Erös,**
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de
oroloage, juvaericeale, argintării și
aurării din Transilvania, recomandă
ieftin și bun toate produsele ciasor-
nicărilor, juvaergiilor și opticilor.

Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.
Cercei veritab. de argint dela fl. —.50 în sus.
Cercei ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint dela fl. l.— în sus.
Inele veritabile de argint dela fl. —.50 în sus.

Nr. 183 A.

Orologiu de nichel remon-
toir, 50 mm., calitate bună
fl. 3.40, același de calitate
mai bună fl. 4.10, același
cu 3 copereșinte tari fl.
4.40, același cu trei cope-
reșinte de calitate mai
bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.

Orologiu de dame verit.
de argint cu copereșment
duplu fl. 6.75, același
cea mai fină calitate
fl. 10.—

Nr. 200 A.

Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, 30 mm.
diametru, frumos gravat,
cu copereșment duplu fl.
20.—, același în cali-
tate mai bună fl. 30.—,
același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A.

Orologiu de domni remon-
toir de ruolz (Neusilber),
cu 3 copereșinte tari și
frumoase, 50 mm., și esact
fl. 4.50, același în calitate
mai bună fl. 5.50, același
de argint fl. 6.75, același
de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.

Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, foarte
frumos fl. 20.75, același
foarte tare fl. 27.50.

Nr. 128 A.

Orologiu de oțel negru,
frumos și cu garanție fl.
3.40, același cu mașinerie
foarte bună fl. 4.50, ace-
lași cu copereșment duplu
fl. 4.50, același cu cope-
reșment cu mașinerie foarte
bună fl. 7.50.

[46] 9-52